

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ
Γραφεία: ΣΕΙΡΗΝΩΝ 33 —
ΒΥΡΩΝΑΣ 162 31 — ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 7645280

Ο ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ

Ε Τ Ο Σ 12ο
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 29
ΙΟΥΝΙΟΣ 1986

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ — ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

— Στο χωριό το Πάσχα.
— Όλοι φέτος στο χωριό.

— Είναι Μάης κι όλοι τη Λαμπρή εκεί.

Αυτά τα λόγια λέγονται κι ακούγονται απ' όλων των στόματα των Νεοχωριτών, όπου κι αν βρίσκονται, όπου και αν ανταμώνουν.

— Το Πάσχα στο χωριό!

— Εγώ, άμα δεν πάρω θάγια στο χωριό, δεν καταλαβαίνω Λαμπρή.

— Το ίδιο κι εγώ. Γι' αυτό θ' αποφασίσουμε να πάμε απ' του Λαζάρου στο χωριό.

Απ' του Λαζάρου που τον ανέστησε ο Χριστός τετραήμερο κι έδειξε για μια ακόμα φορά την παντοδυναμία Του και τη θεία προέλευσή Του. «Την κοινήν Ανάστασιν προ του Σου πάθους πιστούμενος...». Ο ελπίδοφόρος ύμνος που γεμίζει τη ζωή γλυκεία ελπίδα για τη συνέχισή της, στην άλλη ζωή, για την οποία προορίζεται ο κάθε άνθρωπος. Κι ο λόγος κι η επιθυμία γίνεται πραγματικότητα.

Του Λαζάρου τ' απόγευμα στο χωριό! Απριλιάτικη η διαδρομή. Ξεκινάμε απ' τον ολοπράσινο κάμπο και περνάμε απ' το βουνό που μόλις σκάζουν τα μπουμπούκια από τα δένδρα. Ποικιλία ζωγραφιστή για πορτρέτο. Ξημερώνει των Βαΐων. Η Βαϊφόρος Κυριακή. Τη μέρα που ο Χριστός μπαίνει στην Ιερουσαλήμ, στην αμαρτωλή πόλη που 'κανε τόσα και τόσα να μαλάξει τη σκληρή καρδιά της και να της δώσει και το αίμα Του, ακόμη, για τη σωτηρία της.

— Κύριε Πρόεδρε, έφεραν φέτος οι νύφες, κατά το έθιμο, θάγια;

— Δεν έφεραν. Γι' αυτό έστειλα την προεδρίνα κι έφερε θάγια στην εκκλησία για να μοιράσει αύριο ο Παπαγιάννης.

Κυριακή των Βαΐων. Επίσημη η θεία λειτουργία, αρκετός ο κόσμος, όχι θέβαια ο πασχαλινός κόσμος που αναμένεται, το μπόραςμα «των κλάδων των Βαΐων», κλώνια μεγάλα, ανθισμένα, μοσχολιθανισμένα. «Ο πλείστος όχλος Κύριε, έστρώνυον εν τῇ οδῷ τα ἱμάτια αὐτῶν...». Γιορταστική μέρα, θριαμβευτική!

— Καλά κάναμε, συμπέθερε, κι ήρθαμε στο χωριό, να πάρουμε τη θάγια.

Το βράδυ, η πρώτη αγρυπνία της Μ. Εβδομάδας. «Ερχόμενος ο Κύριος προς το εκούσιον πάθος...». Βράδυ κατανυκτικό, συγκινητικό, η ψυχή γεμίζει με ικανοποίηση για την απόφαση της συμμετοχής στο Πάθος, στο χωριό, με τους αγαπητούς συγχωριανούς, με τους συγγενείς και φί-

λους.

Μεγάλη Δευτέρα, Μεγάλη Τρίτη. «Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνὴ...». Το τραγούδι της όμορφης Κασσιανής υψώνεται μεσ' στις καρδιές βράχος γρανίτινος που συντρίβονται πάνω του ο εγωισμός κι η περηφάνεια, η ασέλγεια κι η ακολασία.

Μεγάλη Τετάρτη οι ίδιες συγκινήσεις με νέα διδάγματα απ' τη θεία μνηολογία της εκκλησίας μας.

Μεγάλη Πέμπτη πρωί. Αρχίζει η προσέλευση των χωριανών.

— Καλώς ωρίσατε — Καλή Ανάσταση.

Βράδυ Μεγ. Μέμπτης. Τα Δώδεκα Ευαγγέλια. Η καθάρια φωνή του Παπαγιάννη δημιουργεί ρίγη στην ανθρώπινη καρδιά. Υπάρχουν στιγμές που το σκληρότερο ανθρώπινο μάτι δακρύζει. Το κορμί μυρμηγκιάζει από δέος.

«Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου...». Ποιός; Ένας Θεός! Κρεμάται ένας Θεός σαν άνθρωπος στο άτιμο ξύλο για να σώσει τον άνθρωπο. Έπειρη Αγάπη! Ασύλληπτη Ταπεινότητα! Λύτρωση! Τα γόνата λυγίζουν. Το πρόσωπο αγγίζει το έδαφος, ο ιδρώτας θρόμβοι αίματος. Στιγμές συγκινητικές, ανείπωτες, λυτρωτικές! Έντεκα τη νύχτα η ακολουθία τελειώνει. Ο Λυτρωτής νεκρός επί του ξύλου.

Ξημερώνει η Μεγ. Πάρασκευή. Όλοι στο Ευχέλαιο. Στο προαύλιο της εκκλησίας, τα κορίτσια και τ' αγόρια στολίζουν τον Επιτάφιο. Στο Σταυρό τα καλύτερα λουλούδια, τα καλύτερα Μαγιάτικα τριαντάφυλλα. Γιρλάντες και στεφάνια γύρω-

➡ Συνέχεια στη 5η σελίδα

ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ

«Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εκφράζει την αγανάκτησή του για τη συκοφαντική δυσφήμιση της εφημερίδας «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» σε βάρος του συμπατριώτη μας κ. Αλεξάνδρου Φλώρου. Ο συμπατριώτης μας κ. Αλ. Φλώρος, σαν Δικαστικός, υπήρξε καθ' όλη τη διάρκεια της δημόσιας ζωής του, δίκαιος και έντιμος, αλλά και σαν απλός πολίτης πιστός στα δημοκρατικά ιδεώδη, και υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ανθρωπίνων αξιών».

Ο «ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ» λυπάται που μέχρι σήμερα δε φρόντισε να δημοσιεύσει όλα τα διηγήματά του «Εμείς οι νέοι», του κ. Π. Βλάχου. Από το επόμενο, όμως, φύλλο θα φροντίσει να δημοσιευτεί κι από ένα διήγημα.

Στις 22 Μαρτίου έγινε, εμείς πιστεύουμε με επιτυχία, ο ετήσιος χορός του Συλλόγου μας. Η συμμετοχή των συγχωριανών μας και των φίλων του χωριού μας, ήταν αρκετά ικανοποιητική. Θα μπορούσε, όμως, να ήταν και μεγαλύτερη. Τέτοιες εκδηλώσεις θα πρέπει, πιστεύουμε, κάθε χρόνο να αναβαθμίζονται και όχι να φτάσουν με κάποτε στο σημείο να ματαιωθεί ο χορός, επειδή δε θα έχουμε συμμετοχές από συγχωριανούς. Αυτό προς γνώση και συμμόρφωση.

Στην είσοδο της Αίθουσας «ΚΟΣΜΟΣ», του γνωστού μας πλέον Ξενοδοχείου «Χολινταίη Ινν», καλωσόρισε όλους τους προσερχομένους, ποιός άλλος; Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας.

Αφού, λοιπόν, μαζεύτηκαν όλοι, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας κ. Σπύρος Πλάκας τους χαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια:

«Αγαπητοί συγχωριανοί και αγαπητοί μας φίλοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, σας καλωσορίζει και σας ευχαριστεί, που με την παρουσία σας, τιμάτε την αποψινή μας συνεστίωση, που είναι, κάθε χρόνο, η σπουδαιότερη εκδήλωση του Συλλόγου μας.

Έχει καθιερωθεί στις εκδηλώσεις αυτές να γίνεται κάποια προσφώνηση, αλλά πέρα από κάθε εθιμοτυπική υποχρέωση, το νοιώθουμε σαν ανάγκη και χαρά μαζί, να σας απευθύνουμε εγκάρδιο πατριωτικό χαιρετισμό.

Με την ευκαιρία αυτή, απόψε, βλέπουμε, κουβεντιάσουμε, διασκεδάσουμε και θυμόμαστε το αγαπημένο μας χωριό.

Θυμόμαστε τους γερόντους, που πλαισιωμένοι από λίγους μεσήλικες και παιδιά, στέκονται φρουροί άγρυπνοι του όμορφου χωριού μας. Θυμόμαστε τους ξηνητεμένους συγχωριανούς μας. Πιστεύουμε πως η σκέψη τους αυτή την ώρα είναι μαζί μας.

Ο Σύλλογός μας συμπλήρωσε τριάντα πέντε χρόνια ζωής μας κι όλους μας είναι γνωστά αυτά που πρόσφερε. Πρόσφερε, ανάλογα με τις δυνατότητές του, σημαντική οικονομική βοήθεια κι έφτιαξε ή βοήθησε να γίνουν, πολλά έργα στο χωριό. Απόχτησε δικό του σπίτι, το «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΝΕΧΩΡΙΤΗ». Πάνω, όμως, απ' όλα αυτά, κέρδισε την αγάπη σας και την αγάπη όλων των χωριανών και συνέβαλε αποφασιστικά στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των συγχωριανών μας κι ακόμα, δημιούργησε φίλους —συντοπίτες και μη— που βοηθάνε ηθικά και υλικά στο έργο του, και πάντοτε τους ευχαριστούμε.

Απόψε, προσκαλεσμένος μας, είναι ένας από τους φίλους μας

αυτούς, που με την παρουσία του τιμάει τη χοροεσπερίδα μας. Είναι ο συντοπίτης μας, διακεκριμένος Δικηγόρος και Πρόεδρος της Εργατικής Εστίας κ. Κων/νος Παπαλέξης, που η δοθήειά του στο Σύλλογό μας —υλική και ηθική— είναι σημαντική και που θερμά τον ευχαριστούμε.

Με μεγάλη μας χαρά βλέπουμε, απόψε, ανάμεσά μας τον επίτιμο Πρόεδρο του αδελφού Συλλόγου των Νεοχωριτών Αμερικής, κ. Χρήστο Αλπογιάννη, καθώς και τον κ. Ιωάννη Μάλλιο, που για πολλά χρόνια διετέλεσε πρόεδρος στο Σύλλογο της Αμερικής, και που πολλά πρόσφεραν στο Σύλλογό τους και στο χωριό μας.

Χαιρετίζουμε την παρουσία του Συλλόγου των φίλων Αραχωδιτών και τους ευχαριστούμε για την τιμή που μας κάνουν. Ακόμα, χαιρόμαστε για την παρουσία του συντοπίτη

μας καθηγητή κ. Θεόδωρου Πορφύρη.

Νοιώθουμε έντονη την υποχρέωση να ευχαριστήσουμε εγκάρδια τους συμπατριώτες μας, που ήλθαν από μακριά (Νεχώρι, Αγρίνιο, Αγ. Κων/νο), καθώς και τους φίλους σας, που μας τιμούν απόψε με την παρουσία τους.

Με λύπη, σημειώνουμε την απουσία αρκετών, και μάλιστα ενεργών, μελών του Συλλόγου μας.

Η ώρα, όμως, δεν είναι για τέτοιες σκέψεις.

Βρισκόμαστε σε μια θαυμάσια αίθουσα ενός φιλόξενου Ξενοδοχείου, έχουμε στη διάθεσή μας δύο καταπληκτικές ορχήστρες, με θαυμάσιους καλλιτέχνες, καθώς και το υπέροχο κέφι σας. Ας γλεντήσουμε, λοιπόν, όπως ταιριάζει σε Νεχωρίτες.

Σας ευχαριστούμε και σας ➡ Συνέχεια στη 2η σελίδα

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

● Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας —με την ευκαιρία της επίσκεψης στο χωριό των μελών του το ΠΑΣΧΑ— είχε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Κοινότητας κ. Σωτήρη Χαλέδα και ενημερώθηκε για τα έργα και τα προβλήματα του χωριού.

● Στη στροφή του δρόμου, στα «πουρναράκια» έγινε τοιχοποιία μήκους ογδόντα (80) μέτρων, καθώς και συντήρηση του δρόμου προς «Καλαθεία», με πίστωση του Νομαρχιακού Ταμείου Αιτωλ/νίας.

● Το Κοινοτικό Συμβούλιο του χωριού μας ζήτησε από τη Νομαρχία Αιτωλ/νίας πίστωση, ώστε, αντίστοιχη τοιχοποιία να κατασκευασθεί και στο κάτω μέρος της παραπάνω στροφής. Ακόμα, ζήτησε να διατεθεί πίστωση για την κατασκευή συμπληρωματικού οδοστρώματος στην έξοδο της γέφυρας του Εύηνου, προς το Νεχώρι, και ήδη Μηχανικός της Νομαρχίας επισκέφτηκε τη Γέφυρα για τη σύνταξη της σχετικής μελέτης.

● Συνεχίζονται οι εργασίες για την αποπεράτωση του έργου για τον εμπλουτισμό, με νερό, του υδραγωγείου, και με ενέργειες του κ. Αλέξ. Φλώρου διατέθηκε, ακόμα, ποσό

1.500.000 δρχ. —μέ απευθείας ανάθεση— για την άμεση έναρξη των εργασιών. Ακόμα, με ενέργειες του κ. Αλέξ. Φλώρου, διατέθηκε, στην Κοινότητά μας, από το Υπουργείο Εσωτερικών, πίστωση 300.000 δρχ. για διάφορα έργα.

● Με χρήματα που διαθέτει ο Σύλλογός μας, συνεχίζονται οι εργασίες για την αποπεράτωση της ανακατασκευής του Κοινοτικού Γραφείου, και σύντομα θα κατασκευασθεί και το έπιπλο της βιβλιοθήκης, που θα τοποθετηθεί στην Κοινοτική Βιβλιοθήκη.

● Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας στην προσπάθειά του να συμβάλει στην ανακατασκευή των Κοινοτικών αποδευτηρίων, ζήτησε με έγγραφό του από τη Νομαρχία Αιτωλ/νίας να μας πληροφορήσει τις, κατά Νόμον, τεχνικές προδιαγραφές και να μας γνωρίσει, αναλυτικά, κάθε άλλη Νομική ή τεχνική λεπτομέρεια σχετική με την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση, τον καθαρισμό κλπ. των αποδευτηρίων, που σήμερα δε λειτουργούν, και ακόμα, αν είναι δυνατόν, μηχανικός της Νομαρχίας να εκπονήσει το σχέδιο της κατασκευής των αποδευτηρίων.

● Ο Σύλλογός μας πρόσφερε στο ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΡΑΧΩΔΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ, συμβολικά, το ποσό των 5.000 δρχ., για να βοηθήσει τους φίλους Αραχωδίτες στην προσπάθειά τους για την αγορά αίθουσας, για την στέγαση του Συλλόγου τους. Ο Σύλλογός μας και όλοι οι Νεχωρίτες εύχονται, γρήγορα, να εκπληρώσουν το στόχο τους.

ΓΟΝΟΣ ΠΕΣΤΡΟΦΑΣ ΣΤΟ ΦΙΔΑΡΗ

Ο Σύλλογος Αραχωδιτών Ναυπακτίας, που εδρεύει στη Λαμία, μετέφερε στο Φίδαρη γόνο πέστροφας. Ωραία ενέργεια. Μόνο που πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε να προστατευθεί αυτός ο γόνος, αν θέλουν οι «ψαράδες» αργότερα να έχουν καλή ψαριά.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Στην Αμερική, η σύζυγος του Νικ. Λυμπέρη, γέννησε αγοράκι.
- Η Μάρθα Σαρρή, το γένος Απ. Μαρούδα, γέννησε κοριτσάκι.

Στους ευτυχείς γονείς, τις καλύτερες ευχές μας.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Στο χωριό, ο Ανδρέας Ασημακόπουλος, βάπτισε το κοριτσάκι του κ. Κων)νου Παπακώστα και το ονόμασε Δήμητρα.
- Στην Αθήνα, η Δις Λίτσα Βήττα βάπτισε το κοριτσάκι του Νικολάου Κ. Λειβαδίτη και το ονόμασε Ερασμία.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Στην Αθήνα, η Ευαγγελία Κολιζέρα (το γένος Σερεβέτα) αρραβωνιάστηκε με τον Ευάγγελο Κουμά.

Τους ευχόμαστε καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

- Στην Αθήνα, παντρεύτηκε ο Νικ. Σεραφείμ Παπαϊωάννου με τη Δίδα Στέλλα Καρπαθίου.
- Στη Ναύπακτο, παντρεύτηκε η δις Βασιλική Δ. Μπαλαφούτα με τον κ. Χρήστο Κατσάμπα.

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στην Αμερική, πέθανε η Κωνσταντώ, χήρα Νικολάου Μαύρου.
- Στην Αθήνα, πέθανε ο Δημήτριος Ντάφυλλος.
- Στην Αθήνα πέθανε η Αικατερίνη Ι. Τσώλη.
- Στο χωριό, πέθανε η Φλώρα Απ. Φούρλα.

Στις οικογένειές τους θερμά συλλυπητήρια.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

- Η Μαρία Χρ. Πλάκα διορίστηκε στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιά.
- Η Αγλαΐα Κ. Πλάκα διορίστηκε στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιά.
- Η Αγλαΐα Σαλτού - Μπιθικούκη διορίστηκε στο Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιά.
- Ο κ. Κων)νος Γ. Φούρλας προσελήφθη στην Τράπεζα Πίστωσης.

Καλή σταδιοδρομία.

ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ

Οι συγχωριανοί και μέλη του Συλλόγου μας κ.κ. Γιώργος Κ. Λειβαδίτης και Γιώργος Αλ. Φλώρος εκπλήρωσαν τη στρατιωτική τους θητεία.

Τους ευχόμαστε «καλοί πολίτες».

ΔΩΡΕΕΣ

«ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ»

- Ο κ. Κων)νος Απ. Φούρλας πρόσφερε, στο Σύλλογό μας, το ποσό των 5.000 δρχ. σε μνήμη του αλησμόνητου Δημ. Ντάφυλλου.
- Ο κ. Κων)νος Αγγελόπουλος πρόσφερε στο Σύλλογό μας το ποσό των 5.000 δρχ. σε μνήμη του αξέχαστου Δημ. Ντάφυλλου.
- Ο κ. και η κ. Σ. Αλεξανδρόπουλου πρόσφεραν, στο Σύλλο-

Κουωνικά

γό μας, το ποσό των 3.000 δρχ. σε μνήμη Σωκράτη Ματθαίου.

● Η Οικογένεια Κων)νου Απ. Φούρλα πρόσφερε, στο Σύλλογό μας, το ποσό των 5.000 δρχ. σε μνήμη της μητέρας τους.

● Οι κ.κ. Δημήτριος Τσόλκας και Κων)νος Γ. Φούρλας και οι κυρίες Δήμητρα Τσόλκα - Φούρλα και Κική Φούρλα - Παπαχρήστου πρόσφεραν στο Σύλλογό μας το ποσό των 4.000 δρχ. σε μνήμη Σωκράτη Ματθαίου.

ΓΡΗΦΙΣΜΑ

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου Νεοχωριτών Ναυπακτίας, που εδρεύει στην Αθήνα, συνήλθε σε έκτακτη συνεδρίαση στις 12.3.86, μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο του συγχωριανού μας και μέλους του Συλλόγου μας,

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ.
ΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Ο ανωτέρω διετέλεσε, κατ' επιμέλειαν, μέλος του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου μας και πρόσφερε πολλές υπηρεσίες στο Σύλλογο και στους χωριανούς, κι αποφάσισε, ομόφωνα, τα εξής:

1. Να εκφραστούν θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του.
2. Να παραστεί στην κηδεία του, που θα γίνει στο χωριό, αντιπροσωπεία του Δ. Συμβουλίου.
3. Να διατεθεί ποσό 5.000 δρχ. —αντί στεφάνου— στο φιλόπρωχο ταμείο του Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Νεοχωρίου Ναυπακτίας.
4. Αντίγραφο του παρόντος να δημοσιευθεί στο «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

● Μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας επισκέφθηκαν τον Πρόεδρο της Εργατικής Εστίας κ. Κων)νο Παπαλέξη και τον ευχαρίστησαν για τις ενέργειές του για την επιχορήγηση του Συλλόγου μας, την περασμένη χρονιά. Ο κ. Παπαλέξης υποσχέθηκε να βοηθήσει, κι εφέτος οικονομικά το Σύλλογό μας κι όπως, πρόσφατα, πληροφορηθήκαμε, το Δ.Σ.)λιο της Εργατικής Εστίας, με εισήγηση του κ. Παπαλέξη, αποφάσισε να επιχορηγήσει το Σύλλογό μας με το ποσό των 150.000 δραχμών.

Ο Σύλλογός μας ευχαριστεί θερμά τον εκλεκτό συντοπίτη μας.

● Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας εκφράζει τις ευχαριστίες του στον κ. Γεώργιο Ντούζο για τη διανομή της προηγούμενης εφημερίδας μας, στο χωριό.

● Ευχαριστίες, ακόμα, εκφράζονται στον κ. Ιωάννου Νικόλαο, που δώρισε τέσσερες μεγάλες φωτογραφίες, με κορνίζα, του αείμνηστου Δάσκαλου Χρίστου Παπανικολάου για να αναρτηθούν: στην αίθουσα του Συλλόγου μας, στην Κοιν. Βιβλιοθήκη, στο Δημ. Σχολείο του χωριού και στα Γραφεία του Συλλόγου Νεοχωριτών Αμερικής.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δ ρ χ.
Λειβαδίτης Ελευθ.	3000
Λειβαδίτης Κων)νος	1900
Μάρου Τασία	2000
Σκεπαριάς Αντ.	1300
Μαζιάς Γεώρ.	1500
Μάλλιος Σπ. Κων.	1000
Φλέγκας Δημ.	1500
Μάντης Στεφ.	1000
Εύκη Ζωή	1000
Τζανακάκη Λαμπρινή	500
Λειβαδίτης Γεώρ.	1000
Ντούζος Γεώρ.	2000
Μάλλιος Χρ. του Ιωάν.	7500
Παντελίδης Γ.	1000
Φούρλας Κ.	2000
Καρανδρίκας Δημ.	1000
Φούρλας Χρήστος	1000
Ντούζος Δημ.	1000
Μάλλιος Παρασκευή	300
Μάλλιος Δημ. του Ιωάν.	300
Τσόλκα Δήμ.	1300
Παπακων)νου Μαγδ.	1500
Οικ. Αλεξ. Φλώρου	3200
Φλώρος Αντών.	2300
Μάλλιος Ιωάν. του Γ.	1500
Βλάχος Αθ., Κων., Νικ., Μάντης Γεώρ.	500
Μέμμος Φώτιος	3000
Πλάκας Σπύρος	1000
Καρανδρίκας Γεώρ.	2000
Φούρλα Ντόλα	1000
Μάλλιος Γεωρ. του Αθ.	1750
Ιωάννου Νικ.	5000
Κωσταρά Τασ.	1000
Κούφια Βασίλ.	1000
Μαρούδας Ευάγ.	2000
Φούρλα Ειρήνη	300
Μαργάλας Κων. Σταύρ.	1000
Μπούρας Γεώρ.	2000
Σακελίας Κούλα	2000
Πέτσα Αθην.	2000
Λάτσα Δήμητρα	2000
Σπανού Ευαγ. (Η.Π.Α.)	3000
Καπράνης Εμμαν.	1500
Γραβάνης Σωτήρ. 50 δολ. Αυσ.	
Γραβάνης Χρήστ. 40 δολ. Αυσ.	
Μπαζιώνης Νικόλ.	1100
Μπούρας Αθαν.	1000
Λειβαδίτης Χρήστος	1000
Μέρμηγκας Παν. και Βασ.	2000
Μάλλιος Χρήστος	1000
Λειβαδίτης Νικ.	2000
Μαργάλας Κων.	1000
Κουρμπέλη Κούλα	2000
Λούπας Νικ.	1300
Λειβαδίτης Πολύκ.	1500
Συρσίρης Χρήστος	9000
Μπαμπανίκα Κατ.	3000
Πλάκας Χρήστος	500
Τσακογιάννης Γ.	1000
Μάλλιος Ιω. του Αθαν.	1500
Φούρλας Δημ.	1000
Λειβαδίτη Κατ.	600
Φούρλας Γ.	1300
Μάλλου Χαΐδω	300
Φούρλα - Παπαχρήστου Β.	300
Παπακωνσταντίνου Ιωάν.	1500
Παπακωνσταντίνου Κων.	1000
Κων)νος — Γιάν. Φλώρου	2600
Πλάκας Αντών. του Αθαν.	1000
Μάντης Κων)νος	1300
Βλάχος Ευθ. του Ιωάν.	300
Αθανασοπούλου Μάνθα	1000
Παπαλέξης Αλέξ.	2000
Μάλλιος Ιωάν. & Γ.	2000
Καραμανίδης Γεώρ.	2000
Σαραντοπούλου Κική	1000
Μαργάλας Νικ. του Αντ.	500
Καλλιὰ - Λάτσα Βούλα	2000
Ζηνέλης Ιωάν.	2000
Παπαϊωάννου Κων.	1000
Σαλτός Κων)νος	1000
Παπαλέξης Αντ.	1500
Μάλλιος Γεώρ.	300
Κωστή Κωστούλα	200

Τα περιμένουμε...

Πάει πολλός καιρός που ο ταχυδρόμος έφερε ένα κάπως μεγαλούτσικο φάκελλο. Γνωστός ο γραφικός χαρακτήρας του αποστολέα. Άγνωστο το περιεχόμενο.

Ο νους, βιαστικός, προσπαθεί να μαντέψει. Θα 'ναι κάποιο φυλλάδιο με «εκλαϊκευμένες επιστημονικές γνώσεις» του Κέντρου Δηλητηριάσεων, σκέφτηκα. Τ' άνοιξα βιαστικά, όλος περιέργεια.

Ένα κομψό ολιγοσέλιδο βιβλίο.

Διαβάω:

«Παύλου Βλάχου,
Εμείς οι νέοι».

Γνωστός ο τίτλος απ' το διήγημά του, που δημοσιεύτηκε και στο «ΝΕΧΩΡΙΤΗ», εδώ και κάμποσο καιρό.

Συλλογή, λοιπόν, διηγημάτων!

Αν είναι σαν το «Εμείς οι νέοι» και τα υπόλοιπα, πολύ θα τα χαρούμε!

Το ξεφυλλίζω βιαστικά. Συγκλονιστική η αφιέρωση:

«Στην ιερή μνήμη του αδερφού μου Νίκου» και μέσα απ' το παρελθόν αναδύεται η μορφή του παλικαριού, που τόσα χρόνια ολοζώντανο έμενε στη μνήμη μας σιωπηλό. Νάτο που προβάλλει τώρα πάνω στο χαρτί.

Όρα πολλή απόμεινα θωρώντας το γελαστό, τ' ολόξανθο παλικαρόπουλο με την ψηλόλιγνη κορμίσια και την πλατειά καρδιά, που τόσο πρόωγα χάθηκε κυνηγώντας τ' όραμα της λεύτερης πατρίδας!

Κι οι συγκινήσεις κι οι εκπλήξεις διαδέχονται η μια την άλλη.

«Η βέρα», το «Δελτίο παροχής υπηρεσιών», «Το παλικάρι» και πάει λέγοντας...

Δεν έχω σκοπό να κρίνω τη λογοτεχνική αξία των διηγημάτων, άλλωστε με ποια φόντα;

Αυτό είναι άλλων δουλειά. Αυτών που τα σοφά κεφάλια τους τα ξέρονται όλα και πιάνουν και βάζουν κάτω απ' τους χοντρούς μυωπικούς φακούς τους τα γραφτά κι ελέγχουν το λογοτεχνικό ύφος και ήθος τους, την πλοκή, τα εκφραστικά μέσα και τα λοιπά και τα λοιπά... Αυτοί ας κάνουν τη δουλειά τους.

Εγώ, χωρίς να παραγνωρίζω κι αυτά, που, από τα λίγα που ξέρω, δεν λείπουν απ' τα διηγήματα, δεν σταματώ σ' αυτά.

Εγώ στέκονται στην ευαισθησία του συγγραφέα, στην επιλογή των θεμάτων. Θαυμάζω την αγάπη στη ζωή και στον άνθρωπο, που διαπνέει τα γραφτά του, τη διειδυτική ματιά του, τη σωστή παρατήρηση, μα πολύ περισσότερο τον τρέπο, που εξωτερικεύει τα συναισθήματά του και τα απλώνει στο χαρτί.

Μα ούτε σ' αυτά θα σταθώ το σημείωμά μου. Ο σκοπός που γράφτηκαν αυτές εδώ οι αράδες, είναι να πούμε στο συγγραφέα:

«Σ' ευχαριστούμε, που μίλησες με το βιβλίο σου και για λογαριασμό μας.

Όλοι, μα όλοι μας, χρωστάμε

κάποια βέρα, κάποιο δαχτυλίδι, ένα σταυρό ή μια προίκια ολόκληρη σε κάποια γερόντισσα μάνα, που δεν μπορέσαμε ίσως ακόμα να 'α ανταποδώσουμε.

Όλοι μας έχουμε ζήσει σαν τον «Πέτρο», τη δυστυχία και την αγωνία κάποιου Αλέκου Βαλτισιάνου. Νιώσαμε «την αγωνία, το φόβο και τον τρόμο, το δέος, την ευχή και την ελπίδα των τριών αγρεμιών» της κυρα—Λαμπρινής.

Φορέσαμε τις μιχλιμυδιωτές μπυτζάμες, τα παρδαλά πουκάμισα, τα φαριδιά παπούτσια και τα στενόχωρα σακκάκια, μ' ευγνωμοσύνη γι' αυτούς που μας τα στέλνανε.

Μα δε μπορέσαμε να τα μεταφέρουμε στο χαρτί, γιατί δε διαθέτουμε «τὸ χάρισμα». Τα ζούμε όμως, και τα ξαναζούμε κάθε στιγμή, γιατί είναι ένα κομμάτι της ζωής μας.

Τα είπες όμως εσύ με το διβλίο σου και για μας, κι εμείς τα ξαναζήσαμε για άλλη μια φορά απ' τις σελίδες του.

Κι άλλου γελάσαμε, κι άλλου δακρύσαμε, όπως και σύ, γιατί είναι και δικιά μας διώματα.

Κι επειδή είναι διώματα και όλων των Νεχωριτών, πολύ θα θέλαμε να τα ξαναζήσουμε μέσα απ' τις σελίδες του «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

Τα περιμένουμε.

Π. Μ.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Συνέχεια από την σελ. 1

ευχόμαστε καλή διασκέδαση.»

Ο πρόεδρος της γενέτειρας κ. Σωτήρης Χολέβας, έστειλε τηλεγραφικά τις ευχές του Κοινοτικού Συμβουλίου και όλων των χωριανών και ευχήθηκε καλή διασκέδαση.

Αφού, λοιπόν, δύο Πρόεδροι ευχήθηκαν καλή διασκέδαση, οι υπόλοιποι δεν είχαν άλλη εκλογή, από το να πραγματοποιήσουν τις ευχές αυτές. Ξεκίνησε, λοιπόν, το φαγοπότι και στη συνέχεια, ο χορός.

Η ορχήστρα του κέντρου, πλαισιωμένη από τον κλαρινίστα κ. Τούττα και την παρέα του, έπαιξε δημοτικούς χορούς και σκόρπισε κέφι, που κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Από πλευράς χορού, λοιπόν, πήραμε αμπαρίζα μέχρι τον Αύγουστο.

Έτσι τελείωσε άλλο ένα γνήσιο Νεχωρίτικο γλέντι. Ελπίζουμε να έμειναν όλοι ευχαριστημένοι. Και του Χρόνου.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

Η ραδιενέργεια χτύπησε τους Νεχωρίτες. Ναι! Ναι! Μη γελάτε. Τους χτύπησε και μάλιστα σε άσχημη εποχή.

Εκεί, που όλα ήταν έτοιμα κι έμενε μόνο να ταχυδρομηθούν οι προσκλήσεις για την ετήσια εκδρομή του Συλλόγου τους, να τα μπυκερέλ, να τα μιλιρέμ, να τα ιώδια, να τα στρόντια.

Έτσι, το Δ.Σ. —με τη σύμφωνη γνώμη και ορισμένων συγχωριανών— και περισσότερο για λόγους καθαρά προληπτικούς, αλλά και για το φόβο αποτυχίας της εκδρομής, αποφάσισε τη ματαίωσή της.

Πατρινού Ευαγγελία	500
Μάλλιος Γεώρ.	1000
Σακελίας Κώστας	2000
Παπακώστας Ιω. (Λαμ.)	1000
Σγάγια Τέρψη	2000
Τσώλης Ιωάν.	1500
Καλαθὰς Αθ. Θεόδ.	500
Κοσκόρου Χρυσ.	1550

Λένε, πως οι νιοί ζούνε με τη σκέψη τους στραμμένη προς το μέλλον, κι οι γέροι κατά το παρελθόν μεριά.

Αν είναι έτσι, φαίνεται πως παραγέρασα, γιατί ο νους μου δε λείει να «μαζωχτεί» απ' τα παλιά.

Δεν εξηγείται κι αλλιώς, γιατί το κάθε τι, το φέρνω από δω, το πάω από κεί, κι όλο με τα παλιά θέλω να το συγκρίνω.

Αυτό έγινε και προχθές.

Ήταν η τελευταία μέρα της Σχολικής χρονιάς, κι έτυχε να περνάω απ' το Γυμνάσιο της γειτονιάς μου.

Φωνές, κακός...!

Ο δρόμος ήταν πιασμένος από το μαθητόκοσμο, που φώναζε, χοροπηδούσε, χτυπιόταν με γιουσούρτια και αυγά, καταβρεχότανε. Χαλούσε ο κόσμος!

Βιβλία και τετράδια σκισμένα, ανέμιζαν εδώ κι εκεί. Του Πλάτωνα η σοφία, η ρητορική του Δημοσθένη, «πήραν φτερό». Αγόρια και κορίτσια έσταζαν νερό πατόκορφα απ' το «μπουγέλωμα». Τα τζάμια του Σχολείου θρυμματίζονταν απ' τα «οργισμένα τα νιάτα».

Κι έμοιαζε η γειτονιά μας, σα να διάβηκαν «του Αττίλα οι ορδές».

Θέλησα να διαμαρτυρηθώ. Είπα να συμβουλευθώ...

— Βρε παιδιά, γιατί χαλάτε τα βιβλία σας; Τα τζάμια, τι σας έφταιξαν; Δε σέβεστε το φόρο του Ελληνικού λαού; Τον κόπο του γονιού σας δεν τον λογαριάζετε;

— Γιατί, ρε μπάρμπα, δε γουστάρεις; Έτσι τη «βρίσκου με» εμείς. Τι δηλαδή, εσείς στα νιάτα σας, ήσασταν αγγελάκια; Για κόψτε φάτσα, ρε παιδιά, που «θαγίνει και με κόκκινο...»!

Αμόλα, τώρα, για να μη σε μπουγελώσουμε και γίνει καμιά φάση...

Θέλεις να «γίνει καμιά φάση», σκέφτηκα, κι αμόλυσσα...

Εκείνο όμως το: «Τι, δηλαδή, εσείς στα νιάτα σας ήσασταν αγγελάκια;», καρφώθηκε μες στο μυαλό μου.

Στα νιάτα μας...!

Ναι, κι εμείς στα νιάτα μας, κάθε φορά που το Σχολείο μας τέλειωνε, πετούσαμε απ' τη χάρμα μας, αλλά πετούσαμε εμείς, όχι ο Ξενοφώντας και ο Αρριανός. Αυτοί είχαν κι άλλες χρονιές δουλειά. Θα διάβαζαν και τα πιο μικρά αδέρφια και ξαδέρφια μας σ' αυτούς, που ήταν σε μικρότερες τάξεις. Όσο για τα τετράδια, θα ήταν δοθήματα για τους μικρότερους, γιατί οι λύσεις και οι μεταφράσεις στον καιρό μας ήταν δυσχερέστες και... αρμυρές.

Να πεις για τα μπουγελώματα; Με τι θ' αλλάζαμε κοντά; Ένα σακκάκι κι ένα παντελόνι είχαμε όλο κι όλο. «Σαν η γίδα το τομάρι της», που λέει ο λόγος.

Να σκεφτείς για γιουσούρτια; Τι είναι αυτά που λές; Γιουσούρτια και αυγά ήταν μονάχα για τους άρρωστους.

Να διανοηθούμε να σπάσουμε τα τζάμια του Σχολείου;

«Άπαγε της βλασφημίας»... Μα ήταν έγκλημα καθοσιώσεως...

Στην εποχή μας, την πλήρως καμιά «καλαμαριά».

Οι ζωγράφοι από μας, σαν τελειώνουν το γράφιμο των διαγωνισμών, έσπαζαν τα μελανο

δοχεία τους.

Μην πάει ο νους σας σε τίποτα σπαυδαία «καλαμαριά». Ένα μπουκάλι από βερνίκι ήτανε όλο κι όλο.

Ναι, και για μας ήταν σταθμός το τέλος κάθε σχολικής χρονιάς και το γλεντούσαμε ανάλογα. Όχι όμως με χορούς σε ντισκοτέκ και εκδρομές, μα μ' ένα γλυκό απ' το ζαχαροπλαστείο της πλατείας, τυλιγμένο στο χαρτί κι αυτό, γιατί απαγορευόταν αυστηρά «να συχνάζουν οι μαθηταί εις κέντρα αναψυχής, άνευ του κηδεμόνος των». Και κηδεμόνα, πού να βρούμε... Αυτός είχε τις «μαγκουφιές» του στο χωριό. Κι ως σημειωθεί πως ήταν το πρώτο και το τελευταίο της σχολικής χρονιάς.

Πού χρήματα, για τέτοιες πολυτέλειες!

Τον άλλο τον καιρό περνούσαμε με κάποιον «αστακό» ή λίγα στραγαλάκια απ' τον κυρτό Τσόγκα — καλή του ώρα, αν είναι ζωντανός.

Ήταν ένα τέρμα οι εξετάσεις και για μας, αλλά ένα τέρμα στον ξεσιτισμό μας, την απλυσία και την ξεροφαγία.

Στα νιάτα μας...! Στα μαθητικά τα νιάτα μας...!

Τι ν' αναθυμώεις από αυτά...! Τη φτώχεια, τη μιζέρια, την ταιπωριότητα, την πεζοπορία, ώπου να βρούμε την πόλη με το Γυμνάσιο, τα χιόνια, τις βροχές, στα χάνια τα ξενύχτια;

Ας είναι ευλογημένοι χίλιες βολές ο Πράπας, ο Δεντραμής, ο Τάγκαλος, οι Λιολιάιοι, ο Κωλέττας!

Πόσες φορές μας περιμάζωσαν στα χάνια τους!

Μας ζέσταναν στο παραγώνι τους, μας στέγνωσαν, μας τάισαν και μας πρόσφεραν μίαν αγκωνή ν' απαυτούμε και να ξενυχτήσουμε, για να κινήσουμε και πάλι την αυγή.

Κάναμε και μεις τις τρέλες μας, δε λέω, μα ήταν τρέλες παιδικές, που δεν ενοχλούσαν, δε ζημιωναν κανέναν και προπαντός δεν προκαλούσαν.

Μου 'ρχονταν στο μυαλό αρκετές τέτοιες τρέλες, μα θα σταθώ μόνο σε μιά, που δείχνει όχι το πως γλεντούσαμε, αλλά πως διασκεδάσαμε τον κόπο και την ταιπωριότητα μας, κι ως μην είναι και επίκαιρη.

Πηγαίναμε στον Έπαχτο μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων. Ήμασαν καμιά δεκαριά παιδιά, άλλα γυμνασιόπαιδα κι άλλα που μάθαιναν κάποια τέχνη και άλλοι τόσοι συνοδοί, μονάδες, αδέρφια, πατεράδες.

Νυχτώσαμε στη Ντιροβ'τσιά κι έπρεπε κάπου να ξενυχτήσουμε. Μα πού να μας βολέψουν, τόσον κόσμος, οι φιλόξενοι Ντιροβ'τσιώτες. Μας έβαλαν, λοιπόν, να κοιμηθούμε στο Σχολείο τους. Μόνο αυτό μας έπιανε.

Μας έφεραν ξύλα κι ανάψαμε τη σόμπα. Ζεσταθήκαμε, στε γνώσαμε και φάγαμε ό,τι είχε ο καθένας στο σακκούλι του. Οι άντρες, μετά το φαγητό, πήγαν στο μαγαζάκι του χωριού να πιουν ένα κρασί και να τα κουβεντιάσουν με τους φίλους τους τους Ντιροβ'τσιώτες. Μείναμε εμείς τα παιδαρέλια κι οι γυναίκες. Αυτές κουβεντιά-

ΤΟΤΕ...

ζαν, μπαλολογώντας τα τσαρούχια τους και τα τσουράπια τους, κι εμείς πιάσαμε τον πίνακα κι αρχίσαμε το γράφιμο.

Ο Μ..., γερός στα Μαθηματικά, έλυνε μια αλγεβρική εξίσωση. Ο Θ... έγραφε μερικές αράδες από τον Ξενοφώντα. Ο Π... έγραφε γνωμικά διάφορα: «Της παιδείας αι ρίζαι πικραί, οι δε καρποί γλυκαί» και άλλα τέτοια. Κι εγώ ζωγράφιζα έναν τσοπάνο, που έβουσκε τα πρόβατά του κι έπαιζε τη φλογέρα του.

Κι ήμασαν σίγουροι ότι την άλλη μέρα, που θα τα 'βρισκαν στον πίνακα τα δασκαλούδια της Ντιροβ'τσιάς κι ο δάσκαλός τους, θα θαύμαζαν τις γνώσεις μας και το ταλέντο μας.

Πάνω στην ώρα, μπαίνει στην αίθουσα ο κυρ - Νίκος. Ερχόταν από το μαγαζί, βατώντας μίαν οκάρικη μπεκιόνα.

— Να, οι άντρες σας κερνάνε, είπε.

Άφησε τη μπεκιόνα πάνω στην έδρα κι έφυγε ξανά.

Εμείς αφήσαμε το γράφιμο. Σιμώσαμε στην έδρα και βλέπαμε το κοκκινέλι, που ήτανε αφρό γιομάτο, σημάδι διαλεχτού κρασιού. Ήπιαμε με την αράδα όλοι, πρώτα οι γυναίκες και δεύτερα εμείς.

Αι! Ευχαριστιόταν καθένας, που απόπινε και σπούπιζε το στόμα του με το μανίκι.

Η Ντιροβ'τσιά φημίζεται για τα γλυκά κρασιά της, μα κείνο τ' άτιμο ήτανε άλλο πράμα!

Θέλεις η δίψα, θέλεις η κούραση, το έκανε ασυναγώνιστο! Στην πρώτη κιόλας γύρα, άδειασε η οκά κι εμείς ήμασταν ακόμα διψασμένοι.

— Τι γίνεται τώρα, ρε παιδιά; Αυτό ίσα - ίσα που έβρεξε τη γλώσσα μας. Είστε για μια μπεκιόνα ακόμα; ρώτησε μια γερόντισσα.

Αν ήμασταν, λέει...!

Έβγαλε ο καθένας το κομπόδεμά του, έκαμε τους λογαριασμούς του. Έκαμε στο μάνι μάνι περικοπές σ' ελαστικές δαπάνες και πρόσφερε τον οβολό του για την «κενή κοινή»... μπεκιόνα. Η οκά πήρε το δρόμο του μαγαζιού, κι όσο να γυρίσει ο Θ..., που πήγε να τη γιομίσει, οι γυναίκες έβγαλαν λουκάνικο, που είχαμε στα σακκούλια κι έριξαν μεζέ στη θράκα.

Η οκά σε λίγο έφτασε, το μεζεδάκι βγήκε.

Καλύτερος συνδυασμός από κρασί Ντιροβ'τσιώτικο και Νεχωρίτικο λουκάνικο, δε γίνεται.

Πόσες φορές πήγε και γύρισε η μπεκιόνα από το μαγαζί, κανένας δε θυμάται.

Νιώθαμε όμως όλοι τ' αποτελέσματά της.

Είχαμε μπει στο κέφι!

Στην αρχή, εμείς τα παιδιά το πήραμε «με την φιλή», μα όσο περνούσε η ώρα κι άδειαζαν οι μπεκιόνες στη σειρά, ποιος μας κρατούσε...

Το πήρανε και οι γυναίκες δεύτερα και το Σχολείο δούιζε απ' το τραγούδι.

Σε λίγο, στήθηκε και ο χορός.

Πού πήγε εκείνη η κούραση; Κάποια στιγμή, γύρισαν και οι άντρες της συντροφιάς από

το μαγαζί.

Σαν άνοιξαν την πόρτα και είδαν στο μισοσκόταδο το χορό μας, μείνανε με το στόμα ανοιχτό.

Οι αυστηρότεροι είπαν να μας μαλώσουν...

— Τι πράματα είναι αυτά; Δεν ντρέπεστε; Γίναμε γάνα στο ξένο το χωριό. Και σεις, γριές γυναίκες, δε μαλώνετε;

Εμείς αποκαθήκαμε. Αφήσαμε τη Λενιώ του τραγουδιού μας στη μέση της σκάλας, που ανέβαινε και μείναμε αποσβολωμένοι να τους βλέπουμε.

— Άκου να δεις, — πήρε το λόγο η θεία — Μ..., που στέγνωσε ακόμα τα τσουράπια της και κάπου κάπου μας ορμήνευε για το νηχό των τραγουδιών —, άκου να δεις, άφησε τις φωνές και έμπα μέσα και κλείσε την πόρτα πίσω σου, γιατί μας έκοψε. Δεν κάναμε τίποτα κακό για να ντρεπόμαστε. Φάγαμε απ' το σακκούλι μας, ήπιαμε με το λεπτό μας και τραγουδάμε. Πού βλέπετε το άσχημο;

— Α! ήπιατε κιόλας!

— Ναι, ήπιαμε, γιατί; Εσείς, εκεί που ήσασταν, τι κάνατε; Θέλετε να 'ρθείτε μέσα; Λάτε. Ανέμεινε κι ένας μεζές λουκάνικο και λίγο κρασί μες στην μπεκιόνα... Αλλιώς, τραβάτε εκεί που ήσασταν ως τώρα.

— Ναι, αλλά σιγότερα, θα γίνουμε μολόμα.

Τους δώσαμε μεζέ, ήπιαν κι απ' την μπεκιόνα και μπήκανε αγάλια αγάλια στο χορό και στο τραγούδι.

Κι ανεβάσαμε μαζί τους τώρα τη Λενιώ και στα υπόλοιπα τα σκαλοπάτια:

«Στη σκάλα π' ανεβαίνεις και στα σκαλώματα,

όλο το νού σου να 'χεις,
(Λενιώ μου,

στα στεφανώματα...»
Το τραγούδι μας και ο χορός κράτησαν ώρες πολλές. Δεν ξέρω τι έλεγαν οι Ντιροβ'τσιώτες, που μας άκουγαν νυχτιάτικα να τραγουδάμε. Σίγουρα, θα μας περνούσαν για τρελούς. Αυτό όμως, ούτε που πέρασε απ' το μυαλό μας.

Εκείνο το γλέντι τ' ανεπάντεχο μας ξαπόστασε και μας έδωσε το κουράγιο να συνεχίσουμε τη στράτα μας, σα χάραζε ο Θεός τη μέρα.

Το μόνο που μας λύπησε το άλλο το πρωί, που σηκωθήκαμε να φύγουμε, ήταν που δε θα εντυπωσιάσαμε τα δασκαλούδια με τη σοφία και με τα λέντο μας, γιατί η άσκηση με τα πολλά τα Χ και Ψ, έμεινε μισολυμένη, ο Ξενοφώντας αμετάφραστος και ο τσοπάνος δίχως πρόβατα και τσοπανόσκυλα. Καιρό για να τα τελειώσουμε δεν είχαμε. Μας καρτερούσε στράτα...

Σκουπίσαμε τον πίνακα, βάλαμε στη θέση τους τα θρανία, ανοίξαμε τα παράθυρα να ξεμυρίσει η αίθουσα απ' τα λουκάνικα και φύγαμε.

Δεν εντυπωσιάσαμε το δάσκαλο της Ντιροβ'τσιάς και τα παιδιά, μα ξαφνιάσαμε τους γείτονες με το κουράγιο και το κέφι μας.

Πολλές φορές έρχεται στο νου μου νοσταλγικά αυτό το περυσιατικό.

Θα πείτε:

— Μα τι να νοσταλγήσεις, χριστιανέ μου, απ' αυτό; Την κούραση και την ταιπωριότητα;

— Τι να νοσταλγήσω;

Μα το Ντιροβ'τσιώτικο κρασί και τα δεκάξι χρόνια μου, Τι άλλο;

Γ. Μ.

Επιότολές αναγνωδτών

Από το συγχωριανό μας, κ. Χρ. Γραβάνη, από τη μακρινή Αυστραλία, πήραμε την παρακάτω επιστολή, την οποία και δημοσιεύουμε.

Τον ευχαριστούμε θερμά, και ελπίζουμε ότι και άλλοι Νεχωρίτες θα μας στείλουν τις ιδέες τους σχετικά με τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Νεχωρί.

Σίδνεϋ, 24.4.86

Προς το Συντάκτη του «Νεχωρίτη»

Κύριε Διευθυντά,

Διαβάζοντας την τελευταία έκδοση του Νεχωρίτη, είδα, στο χαιρετισμό του Νέου Διοικ. Συμβουλίου, του Συλλόγου, το εξής: Να γράψουμε σκέψεις, απόψεις, προτάσεις... Πάνω σ' αυτό, θα διατυπώσω μία σκέψη μου, η οποία θαγίνει, κατά κάποιο τρόπο, από τα πολλά χρόνια ξενιτειάς.

Πολλά γίνονται στο χωριό, αλλά μέρα με τη μέρα χάνουμε τους νέους και ιδιαίτερα τους νέους που γεννήθηκαν, μένουν και μεγαλώνουν στο εξωτερικό. Πόσοι απ' αυτούς τους νέους επισκέπτονται το χωριό; Μα και να θέλουν, δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι χώροι, για να μείνουν να δούν τον τόπο καταγωγής τους, να ζήσουν κοντά, να το αγαπήσουν και

τότε θα αποκτήσουν πιο Ελληνική συνείδηση.

Βέβαια, είναι δύσκολο, αλλά όχι ακατόρθωτο. Είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί, εάν υπάρξει συνεργασία των Διοικητικών Συμβουλίων, Αμερικής, Αθηνών και Κοινοτικών Συμβουλίων της Κοινότητας, καθώς και βοήθεια ιδιωτών και Ελληνικών κρατικών φορέων. Να δημιουργηθούν δηλαδή, κατάλληλες συνθήκες, να φιλοξενοούνται για δεκαπέντε - είκοσι μέρες, ένας αριθμός παιδιών του εξωτερικού, να λειτουργεί όπως το σύστημα κατασκηνώσεων, ή όπως κρίνουν οι περισσότεροι.

Τα κέρδη θα είναι πολύ μεγάλα: ανάπτυξη του χωριού (τουριστικά), απασχόληση αυτών των λίγων που μένουν στο χωριό. Αλλά, προπαντός, τα κέρδη θα είναι στα παιδιά, που θα μεγαλώνουν και θα αγαπούν όλο και περισσότερο, τον τόπο της καταγωγής των.

Εάν νομίζετε, πως αξίζει να προσέξουμε τα ανωτέρω, βάλτε το στο πρόγραμμά σας, και ας δώσουμε προσοχή να μελετηθεί και να υλοποιηθεί.

Καλό Πάσχα σ' όλους. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

ΧΡ. ΓΡΑΒΑΝΗΣ

1. Τρία παλαιά έγγραφα μās δίνουν σαφείς ιστορικές ειδήσεις για το Νεοχώρι της τουρκοκρατίας.

Το πρώτο είναι μιὰ πωλητήρια όμολογία, με ήμερομηνία 27 Σεπτεμβρίου 1770. Έναπόκειται στὰ Γενικά Άρχεία του Κράτους (Μοναστηριακά Φ. 201, Παναγία Καθαδιώτισσα Χώμορης) και έχει πρωτοδημοσιευθεί στού Χ. Χαραλαμποπούλου, «Ναυπακτικά Μελετήματα» Ι (1980) 70—71.

Το δεύτερο είναι ένα Πατριαρχικό Έπιτίμιο, με ήμερομηνία 9 Σεπτεμβρίου 1775. Σώζεται στο παλαιόν Άρχείο Ι.Μ. Άμπελακιωτίσσης και μου το παρεχώρησε σέ φωτοαντίγραφο ό φίλος Πρόεδρος τής Έταιρείας Ναυπακτιακών Μελετών Χ. Χαραλαμπόπουλος.

Το τρίτο είναι πιστοποιητικό γενήσεως - βαπτίσεως, με ήμερομηνία 1 Φεβρουαρίου 1863. Φυλάσσεται στο τμήμα Χειρωνακίων και Όμοιοτύπων τής Έθνικής Βιβλιοθήκης (Άρχείο Άγωνιστών, φακ. Γεωργαντά Άντωνίου), όπου και το βρήκα.

Άπό το πρώτο πληροφορούμαστε πώς οι Λευτεριάνοι ραγιάδες πουλάνε τον τόπο Βαρένου στούς Βελδιτσιάνους, Σιμιώτες, Ποκιστιάνους, Κωλοσυρτιάνους, Χωμορίτες, Καστανιώτες, Αΐδημητριάνους, «κι πρὸς τὸν γεροχρίστον κι παπα κυρ Νικόλα κι λοιπούς ν ε ο χ ω ρ ί τ ε ς», στούς Τερνιώτες, Μπερικιώτες, Τεροβιτζιώτες, Λεφτοκαρίτες, Τρανολομποτιανίτες «και λοιπούς προστάτες τών λοιπών χωρίων του διλαγετίου Κραβάρου».

Όποτε το 1770, οι Νεοχωρίτες ήταν συγκροτημένοι σέ κοινοτική μονάδα με προεστώ και με παπά και με υπεύθυνη συμμετοχή στὰ κοινά του τόπου.

Άλλά ποιοι Νεοχωρίτες; Αυτοί που κατοικούσαν εδώ στο Νεοχώρι ή εκείνοι πού, κατά την παράδοση, έμειναν στη θέση Παλιονέχωρο;

Άς ιδούμε τι λέει το Πατριαρχικό Έπιτίμιο:

† Σωφρόνιος, έλέω Θεού Άρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης

† Θεοφιλέστατε Έπίσκοπε Λοιδωρικού, έν αγίω πνεύματι αγαπητέ αδελφέ και συλλειτουργέ, και έντιμότατοι κληρικοί, εύλαθέστατοι ιερείς, και γέροντες χρήσιμοι και προεστώτες τών χωρίων τής έπισκοπής ταύτης, χάρις εΐη ύμίν και ειρήνη παρά Θεού.

Ό Ήγούμενος τής αυτόθι σταυροπηγιακής μονής τής Υπεραγίας Δεσποίνης ήμών Θεοτόκου τής Άμπελακιωτίσσης και λοιποί συνασκούμενοι πατέρες ανάγγειλαν ήμίν, ότι, μετά θάνατον του προηγουμενεύσαντος Τιμοθέου, εύκαιρίαν εύρόντες Νεοχωρίτες τινές χριστιανοί έκ τής αυτής έπαρχίας, ό,τε παπά Νικόλαος, ό παπά Νίκος, ό παπά Βαρσάμης, ό Γεώργιος Φούρλας, ό γερο Χρήστος, ό Νικολοθανάσης και άλλοι Νεοχωρίτες καταπατοΰσι τόν τόπον του αυτού μοναστηρίου Άπορετίνα λεγόμενον, και μετατιθέουσιν και άλλασσουνι τὰ σύνορα του τόπου εκείνου, άθετούντες τὰς έγγράφους όμολογίας και τὰ σινέτια (= συμβόλαια, συμφωνητικά) τὰ περιέχοντα τὰ όροθέσια εκείνου του τόπου, και οΰτως άδικούσι

Τουρκοκρατούμενο Νεοχώρι

το εΐρηνέον μοναστήριον.

Τούτου χάριν κατά τών τοιούτων το παρόν εξήτησαν έκκλησιαστικόν έπιτίμιον, έπειδή και ώς μαρτυριαν άληθείας (.....) άποφαινόμεθα συνοδικώς μετά τών περι ήμάς ίερωτάτων άρχιερέων και υπερετίμων τών έν αγίω πνεύματι αγαπητών ήμών αδελφών και συλλειτουργών, ίνα οι διαληφθέντες Νεοχωρίτες χριστιανοί ό,τε παπά Νικόλαος, ό παπά Νίκος, ό παπά Βαρσάμης, ό Γεώργιος Φούρλας, ό γερο Χρήστος ό Νικολοθανάσης, και όσοι άλλοι καταπατοΰσι τὰ Άπορετίνα λεγόμενον τόπον του αυτού μοναστηρίου, και αλλάσσουνι τὰ σύνορα εκείνου και άθετοΰσι τὰ έγγραφα σινέτια τὰ περιέχοντα τὰ άρχήθεν όροθέσια του αυτού τόπου, έπί σφετερισμώ και άρπαγή του μοναστηριακού τόπου, άν μη όμολογήσωσι την άλήθειαν και μη άποστώσι τών ών καταπατοΰσι τόπων, και μη άποκαταστήσωσι τὰ σύνορα, ώς και πρότερον εις τόν έξ άρχής τόπον αυτόν, άλλα παρατείνουσι και έπιμείνουσι τη άδική κατακρατήσει του μοναστηριακού τόπου, αυτοί τε και όσοι Άραχοδίτες χριστιανοί ήξέυρουσι τὰ σύνορα τών εις Άράχοδα εύρισκομένων χωραφίων του αυτού μοναστηρίου, άν μη φανερώσωσι την περι τούτων άλήθειαν και μη παύσωνται του δουλεύειν και γεωργείν εκείνα κρυφίως και όσοι άλλοι δουλεύουσι τὰ μούλκια (= ιδιοκτησίες) όλων τών μοναστηριακών τόπων και μετοχίων αυτού και καταπατοΰσι τὰ χωράφια αυτού, άν μη παύσωνται του (.....) και καταπατοΰν αυτά πλεονεκτικώς και φιλεκδικώς και οι γινώσκοντες τούς μοναστηριακούς τόπους και τὰ έξ άρχής όροθέσια αυτών και τούς άρπάσαντας και καταπατήσαντας αυτά, άν μη μαρτυρήσουν αυτοπροσώπως πάσαν την άλήθειαν διά τὸ μοναστηριακόν δίκαιον, όμου άφωρισμένον οι ειήσαν άπό Θεού και καταπραμένοι και άσυγχώητοι, ή όργη του Θεού εΐη έπί τὰς κεφαλὰς αυτών και προκοπήν μήποτε ίδοιεν έφ' οΐς δουλεύουσιν, έχοντες και τὰς άρὰς πάντων τών όσίων και θεοφόρων τής έκκλησίας πατέρων. Προφανώς δέ έλεγχόμενοι οι έχοντες και κατακρατούντες μοναστηριακούς τόπους και χωράφια και άδικούντες τὸ ίερόν αυτό μοναστήριον, υπάρχουνι και έξω τής του Χριστού έκκλησίας και τής τών χριστιανών συναναστροφής και συνομιλίας, έως οΰ άποκαταστήσωσι τὸ μοναστηριακόν δίκαιον και τότε τυχώσι συγχωρήσεως.

αψοε' (= 1775), έν μηνι

Σεπτεμβρίω θ' (υπογραφές δυσαναγνώστες)

Λοιπόν, για να έχουν προστριβές με τὸ Μοναστήρι οι Νεοχωρίτες, δέν υπάρχει άμφιβολία ότι κατοικούσαν εδώ στο Νεοχώρι, γειτονιά με τὰ Πορέτινα, κι όχι στ' άπόμακρο Παλιονέχωρο. Ή διένεξη Νεοχωριτών — Καλογέρων θα συνεχιστεί έπι πολλά χρόνια, έως ότου τη δεκαετία 1823 — 1833, τὰ Πορέτινα θα γίνονιν όριστικά Νεχωρίτικα.

Διευκρινίζω πώς έπί τουρκο-

κρατίας, τὰ Κράβαρα υπάγονταν έκκλησιαστικώς στην Έπισκοπή Λιδωρικίου, έξαρτώμενη άπό τη Μητρόπολη Λαρίσης.

Ός πρὸς τὰ μνημονευόμενα όνόματα, σημειώνω τὰ έξης: Ό παπα Νικόλαος είναι, πιθανότατα, πρόγονος τών Παπανικολαίων και ό παπα Νίκος τών Σπαναίων. Ό παπα Βαρσάμης μάς είναι άγνωστος, άκούεται όμως τὸ τοπωνύμιο «Στ' Βαρσάμ» στο σύραχο του Παλιόμυλου (Καλαθαίικα). Ό Γιώργος Φούρλας είναι πρόγονος τών Φουρλαίων. Άν άληθεΰει ή παράδοση πώς Φούρλας, Μπούρας και Καλαθάς ήταν τὰ παλιότερα κι' έπισημότερα τάραφια (γένη) του Νεοχωριού, τότε ό γερο Χρίστος πρέπει να 'ναι Μπούρας και ό Νικολοθανάσης να 'ναι Καλαθάς (ή Καραγιάννης ή Σκλαδοΰνος). Κι' ώς τις μέρες μας λέμε για τούς Καλαθαίους: ό Νασονίκος, ό Μιχαλονίκος.

Άπό το τρίτο, τέλος, έγγραφο μάθαίνουμε πώς «ό Άντώνιος Γεωργαντάς, κάτοικος Νεοχωρίου του Δήμου Προσχείου, έγεννήθη εις Νεοχώριον τὸ έτος 1805 και βαπτισθείς εις τὸν Ναόν τής Παναγίας του μηνός Μαΐου, όπου και έγεννήθη, παρά του τότε έφημερίου ιερέως Παπαθανασίου Παπαλεξίου κατοίκου Νεοχωρίου και βαπτίσας αυτό Άργύρης Δημητρίου».

Ήδη τὸ 1805 λειτουργιέται ναός τής Παναγίας, άρα ή μισοσηθισμένη χρονολογία 1837 στην έντοιχισμένη πλάκα τής ΝΔ γωνίας αναφέρεται στην άνάχτιση και ή σκαλισμένη στο λίθινο υπέρθυρο χρονολογία 1835 δηλώνει την άνακαίνιση του ναού.

2. Άλλ' ό Πουκεβιλ (στο βιβλίο του «Ταξίδι στην Έλλάδα», Παρίσι 1826, έκδ. Β', τόμ. 4, σελ. 33-34) σημειώ-

νει πώς στην περιοχή μας, λίγα χρόνια πριν άπό την Έπανάσταση, υπήρχαν τὰ έξης χωριά:

	οίκου.
Άθόρανη	40
Ύστερόβα (Τέρνοβα)	10
Κλεπά	70
Άράχοδα	40
Σινύτζα (Συνίστα)	10
Μπέλιτζα (Μπέλιστα)	10
Άγιος Δημήτρης	20
Κουποκοράκι	60
Τριπέτζα (Τερπίτσα)	10
Καστανιά	5
Τέρνος (Τερνοχώρια)	200
Κόκισκα (Κόνισκα)	200

Και τὸ Νεοχώρι; Τὸ Νεοχώρι δίχως άλλο, είναι τὸ Κουποκοράκι, όνομα περιέργο και λέξη άγνωστότατη κι ώς άπλό τοπωνύμιο. Προφανώς κάποιος λάθος έχει συμβεί. Άδλεψία τυπογραφική; Παραδρομή στην άντιγραφή; Παράκουσμα; Πρόχειρη πληροφορία; Άνεξέλεγκτα στοιχεία; Πάντως, λάθος. Λάθος τ' όνομα, ενώ ό αριθμός τών οικογενειών είναι πολύ κοντά στην άλήθεια. (Στην ψηφοφορία του 1829 υπολογίστηκαν 50 οικογένειες, στην άγοραπωλησία τών Πορέτινων, 1823 — 1833, πήραν μέρος 60 οικογένειες, στην άπογραφή του 1836 δρέθηκαν 77 οικογένειες με 428 κατοίκους). Πιθανότατα ό Πουκεβιλ (Γάλλος Πρόξενος στὰ Γιάννενα), να πήρε τα στοιχεία του άπό τούς φορολογικούς καταλόγους τ' Άληπασιά και άντέγραψε λαθεμένα τ' όνομα. Ό Πουκεβιλ δέν έπισκέφτηκε αυτοπροσώπως τὰ Κράβαρα και γράφει πολλές άνακρίδειες και υπερβολές για τούς Κραβαρίτες ζητιάνους. Άπό τὸν Πουκεβιλ έπηρεασμένοι έγραψαν και ό Δημήτριος Αϊνιάν και ό Άνδρέας Καρκαβίτσας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΦΟΥΡΛΑΣ

Ο ΧΟΡΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1η Φεβρουαρίου, ημέρα Σάββατο. Έχουμε όλοι λάβει κάποια πρόσκληση ή κάποιο τηλεφώνημα για την καθιερωμένο χορό της νεολαίας.

Άπό τις προηγούμενες μέρες αρχίζουν οι ετοιμασίες. Τα νεαρά μέλη του Δ.Σ. τρέχουν με προθυμία για την ετοιμασία και την ακεραιότητα της βραδιάς. Παραγγελίες στα μαγαζιά για κάποια φαγητά και ποτά. Στολισμό στην αίθουσα με αποκριατική διακόσμηση.

Όλα μέχρι το Σάββατο το πρωί είναι έτοιμα για το γλέντι, έτοιμα για τη συγκέντρωση των νέων, που για μια ακόμη χρονιά, θα μας δηλώσουν πόσο συνδεδεμένοι με το χωριό μας και πόσο μανιασμένοι είναι.

Όρα 8.00 το βράδι, και αρχίζει η προσέλευση των παιδιών. Φωνές, χειραφίες, καλωσορίσματα, νέα γέλια γεμίζουν την Αίθουσα.

Σχόλια και κριτικές για τους μασκαράδες που ομορφαίνουν το σύνολο. Χαρτοπόλεμος, σερπαντίνες και κέφι άφθονα.

Τα αρμόδια μέλη πάντα πρόθυμα να εξυπηρετήσουν τους καλεσμένους. Μουσική, συζητήσεις, φαγητό, πιστό, χορός.

Στη μέση της εκδήλωσης, ο

Πρόεδρος μας μας λέει, μεταξύ των άλλων, ότι η συμμετοχή μας αυτή επιβεβαιώνει την αγάπη μας για το χορό μας, για το χωριό, αλλά και δείχνει τους δεσμούς μεταξύ μας. Τονίζει, ακόμα, ότι η συγκίνηση είναι μεγάλη, γιατί βλέπει να συνεχίζεται το δέσιμο των μεγάλων με το χωριό και σε μας τους νεώτερους.

Χαρακτηριστικά είπε: «Άπόψε το Νεχώρι καμαρώνει τα παιδιά του».

Σίγουρα αυτές οι εκδηλώσεις είναι το ένωμα των νέων, μιας και οι διάφορες συνθήκες δεν μας το επιτρέπουν να βλέπομαστε τακτικά.

Είναι η απόδειξη της προσήλωσής μας στο χωριό, σ' αυτό το μέρος που έχουμε ζήσει αρκετά, άσχετα αν δε γεννηθήκαμε εκεί.

Είναι δείγματα ευγνωμοσύνης και εκτίμησης προς τους μεγάλους που μας γαλούχησαν μ' αυτή την αγάπη, και ξέρουν ότι πάντα θα συνεχίζουν αυτό που αρχίσανε.

Όραίο το γλέντι, μεγάλη η επιτυχία μέχρι αργά το πρωί.

Ευχόμαστε κάθε χρόνο μεγαλύτερη συμμετοχή και μεγαλύτερη επιτυχία.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΠΡΟΣ

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου Νεοχωριτών — Ναυπακτίας
Αγαπητέ μας κ. Πρόεδρε και μέλη του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου Νεοχωριτών εις Αθήνας.

Εις απάντησιν της από 7.2.76 επιστολής σας, τόσο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όσο και όλα τα μέλη του Συλλόγου μας, λαδόντες υπ' όψιν το περιεχόμενον της επιστολής σας, ή οποία ανεγνώσθη εις την Γενικήν Συνέλευσιν του Συλλόγου μας την 13η Απριλίου, 1986, σας ευχαριστούν δια τις εγκάρδιες ευχές σας, και σας συγχαίρουν δια την εκλογήν σας εις το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου σας, ευχόμενοι όπως ο χρόνος της θητείας σας να είναι χρόνος προσπαθειών για την πρόοδο του Συλλόγου σας και την διατήρησιν και διαιώνισιν της Νεχωρίτικης αγάπης μεταξύ των απανταχού Νεοχωριτών.

Παρακαλούμε, κ. Πρόεδρε, διαβιάστε την ικανοποίησιν και σας ευχοριστίας μας εις το άπερχόμενον Διοικητικό Συμβούλιό σας, δια την αγάπη και συνεργασία, την οποίαν είχαν οι δύο αδελφοί σύλλογοι.

Αρχή και πιστεύω του Συλλόγου μας εξακολουθεί να είναι αφ' ενός μεν η διατήρησις των στενών σχέσεων μεταξύ του εν Αθήναις αδελφού συλλόγου Νεοχωριτών και της κοινότητος Νεοχωρίου, αφ' ετέρου δε η συμμετοχή μέσω του μονίμου αντιπροσώπου μας εις Αθήνας κ. Αλεξάνδρου Φλώρου εις κοινωφελή έργα του χωριού μας.

Σας διεβεβαιώνουμε κ. Πρόεδρε, ότι ο Σύλλογός μας θα είναι πρόθυμος να συμμετάσχει εις ό,τι δήποτε θέλει προταθεί εις το μέλλον άπό τον εν Αθήναις Σύλλογον, ή υπό της κοινότητος Νεοχωρίου. Σας γνωρίζομεν δέ, ότι από τις εκλογές της τελευταίας Γενικής Συνελεύσεως, εξελέγη το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας δια τα επόμενα δύο χρόνια, το οποίο είναι: Βασίλειος Κότσαλος Πρόεδρος, Σπύρος Σγάγιας Αντιπρόεδρος, Ιωάννης Μάλλιος Γραμματεΰς, Κώστας Γιάνναρης Ταμίας, και μέλη του Δ.Σ. είναι:

Δημήτριος Μάλλιος, Γεώργιος Πανάγος, Νικόλαος Σκεπαρνιας, Θωμάς Μαζιάς, Γεώργιος Κότσαλος, Δημήτριος Μασγάλας, Νικόλαος Μπαλαφούτας, Αθανάσιος Σγάγιας, Ιωάννης Μπαλαφούτας, Δημήτριος Πλάκας και Χρήστος Κοπάνης. Σας χαιρετούμε με Νεχωρίτικη αγάπη,

Το Διοικ. Συμβούλιο

Ελπίζω οι σκέψεις μου αυτές να αγγίζουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις όλων που συμμετείχαν εκείνη τη βραδιά.

Νοιώθω, ακόμα, την υποχρέωση, εκ μέρους όλων των παιδιών και του Δ.Σ. να ευχαριστήσω τον κ. Γεώργιο Κ. Μάντη για την παραχώρηση του στερεοφωνικού του συγκροτήματος τη βραδιά εκείνη.

ΦΟΥΡΛΑ-ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Συνέχεια από την σελ. 1

γύρω, με χίλια ειδών λουλούδια, με χίλια ειδών χρώματα. Έτοιμες κι οι τετράδες των αγοριών που θα περιφέρουν το θράδυ τον Επιτάφιο. Ανύπαντρα παιδιά, κατά το πως το θέλει η παράδοση του χωριού μας.

Το απόγευμα η Αποκαθήλωση. «Σε τὸν ἀναβαλλόμενον τὸ φῶς...», τραγουδι πονεμένο, παραπονιάρικο, μοιρολόγι θλιβερό, σπαρτακτικό.

Το ίδιο θράδυ, η ακολουθία της ταφής. «Τὰ Ἐγκώμια». «Ἡ Ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης Χριστέ...». Ὅλοι μαζί σε χωρῶδια ἀπ' τη μια και ἀπὸ την ἄλλη μεριά των ψαλτῶν. «Ὁ ὡραίος κάλλει παρὰ πάντας βροτούς...», «Ἐρραναν τον τάφον...», σιγοακολουθεῖ ὅλο το ἐκκλησίασμα. Ἡ ταφή του Μεγάλου Νεκροῦ!

Ἡ περιφορὰ του Επιταφίου ἀρχίζει. Ἐχει κάτι το μοναδικό, το θεῖο και ἀνέκφραστο. Ἡ Μαγιάτικη βραδιά, η πνιγμένη ατμόσφαιρα μέσ' στη μυρωδιά των λουλουδιῶν της ἀνοιξης, το ὄργιο του πράσινου που δεν προλαβαίνει το μάτι ν' ἀπορροφήσει, το κελάηδημα ἀμέτρητων ἀποδονῶν ἀποτελοῦν κάτι που συγκλονίζει την ψυχὴ, δονεῖ τις χορδὲς της ἀνθρώπινης καρδιάς και διατρέχει το κορμὶ ρίγος συγκινητικῆς πῶνῆς, ἀνεβάζει τὴ σκέψη πρὸς τὰ θεῖα και υπεραισθητὰ, ἐξαυλῶνει τὸ νου πρὸς τὰ οὐράνια! «Δὸς μοι τοῦτον τὸν ζένον...». Το μοιρολόγι του Ἰωσήφ για τὸ νεκρὸ Ραββὶ, που δεν ἔχει «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει». Το δάκρυ δεν κρατιέται, γλυκὸς ὁ πόθος, λυτρωτικὸς, σωτήριος. Μοναδικὲς στιγμὲς της ζωῆς.

Ἡ περιφορὰ στην πλατεία και η ἐπιστροφὴ και πάλι στο Ναὸ μπροστὰ στην κλειστὴ πόρτα του Ἄδῃ — της Ἐκκλησίας. «Ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν...», τραγουδῖ ἐξουσιαστικὸ, φωνὴ νικητήρια, ἐπιτακτικὴ. Ἀνοίξετε πύλας του Ἄδῃ για νὰ εἰσέλθῃ ὁ Βασιλιάς της δόξης, νὰ παρελάσῃ ὁ Νικητὴς του θανάτου. Ἡ πόρτα ἀνοίγει, ὁ Επιτάφιος υψώνεται, περνάει ὁ κόσμος ἀπὸ κάτω και μπαίνει στο Ναὸ. Σε λίγο, η ἀκολουθία της Ταφῆς τελειώνει. Ὁ Χριστὸς στον Τάφο. Καὶ τώρα, «κοιμήσου ὦ ποθητὲ Ναζωραῖε, τὸν ἥσυχον ὕπνον τοῦ θανάτου. Ἀναπαύου, ὦ γλυκύτατον ἕαρ τὴν ἡρεμὴ ἀνάπαυση τοῦ τάφου. Ξεκουράσου, ὦ ὡραῖε Ἰησοῦ στὴ μακάριο τοῦ τάφου ζωὴ!!»

— Παπαγιάννη, πότε θα χτυπήσει η καμπάνα για τὴν Ἀνάσταση;

— Στις ἑντεκα η καμπάνα, στις δώδεκα η Ἀνάσταση.

— Ντιν - νταν - ντιν - νταν. Ἡ ἐκκλησία γεμίζει. Ἀρχίζει ὁ κανὼνας, «Κύματι θαλάσσης», μέχρι νάρθῃ η ὥρα. Ἐντεκα και μισή — Δώδεκα παρὰ τέταρτο — Δώδεκα παρὰ δέκα. Τα θημόθυρα ἀνοίγουν. Ὁ πολυσέδα-

στος παπὰς του χωριού μας, ὁ Παπαγιάννης, με τὴ λαμπρὴ του στολὴ φαντάζει μεγαλοπρεπὴς, ἐξαυλωμένος, μορφὴ θυζαντινὴ.

«Δεῦτε λάβετε φῶς...». Ἐκατοντάδες λαμπάδες ἀνάβουν με μίας, σαν νὰ τις ἀνάψῃ ηλεκτρικὸς σπινθήρας. Ἀσπρες, κόκκινες, πλουμιστὲς, με ἐγκρῶμα φρου - φρου, χαρμόσυνες, φωτεινὲς, λες και διεκύνετο ζωὴ μέσα ἀπ' αὐτὰ τ' ἀψυχα φωτεινὰ ἀντικείμενα που κρατιοῦνται ἀπ' τὰ χερσὶν ἀνθρώπων πιστῶν. Ὅλοι στο προαύλιο της ἐκκλησίας γύρω ἀπ' τὴν ἐξέδρα που ἀνεβαίνει ὁ Παπαγιάννης.

«Δόξα τῇ Ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ Τριάδι...»!

«Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...»!

Με ζωερὴ φωνὴ ὁ Παπαγιάννης δίνει τὸ σύνθημα και τότε γίνεται ὁ χαλασμός του κόσμου. Ἡ γαλήνη της νυχτιάς ταρακουνεῖται ἀπ' τὴν ἐκρηξὴν των κροτῶν και των φωτοβολιδῶν. Ἡ φωνὴ του παπὰ και των ψαλτῶν πνίγεται στον ἐκκωφαντικὸ θόρυβο των πυροτεχνημάτων. Πυροβολισμοί, ἕνας - ἕνας, παραπέρα ὁμοβροντίες συνεχεῖς, παρακάτω πυροβολισμοί βροντῆς, συγκλονίζουν τὴν ατμόσφαιρα. Ὁ Χριστὸς Ἀνασταίνεται κι οἱ ἐχθροὶ του λουφάζουν και τρυπῶνουν. Πάσχα δίκως μπαμ και μπούμ δεν γίνεται, δεν ἐννοεῖται στο χωριό. Χριστὸς Ἀνέστη! Ἡ Ἀναστάσιμη ἀκολουθία συνεχίζεται στο Ναὸ σε πανηγυρικὸ χαρακτηρισμό, και στο τέλος οἱ εὐχὲς των χωριανῶν μεταξύ τους, στην αὐλὴ.

— Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Ἡ μαγειρίτσα περιμένει με ἀρκετὴ ὄρεξη μετὰ ἀπὸ τόση νηστεία.

Ἀξαφνα, ὁ θρυκευτὸς του Κώστα ἀκούγεται, στεντόρια φωνὴ, που ὁ ἀχὸς της ἀντιλαλεῖ στις πλακολιθίδες του καρφοπεταλιά. Νὰ κυλάει ἀραγε νυχτιάτικα ὁ καρφοπεταλιάς;

— Εἰ εσεῖς η νεολαία! μὴ σας πάρει ὁ ὕπνος το πρωῒ.

— Στις οχτῶ, το πολὺ, στὴ ψησταριά για τὴ φωτιά. Μέσα σε δύο ὥρες, η θράκα ἦταν ἐτοιμὴ με το πρωτότυπο σχέδιο του Παπανίκου, του νέου παπὰ του χωριού μας, του «ἐντὸς ολίγου» διὰ ἀδόχου του Παπαγιάννη. Ὁ Παπανίκος πρωτοστάτης στὴ φωτιά. Ξέρει τὸν τρόπο. Καταπληκτικὸς τρόπο. Σωριάζονται οἱ πουρναρόκλαρες, η τροφὴ των ζωντανῶν το χειμῶνα, σε βουνό. Βάζουμε φωτιά και τὴ σβήνουμε με νερό. Κι αὐτὸ γίνεται συνέχεια. Φωτιά και νερό. Σε δύο ὥρες μαζεῦται η σπούρνη μια σπιθαμῇ. Ἀπλώνεται κατὰ μήκος και σκεπάζεται με στάχτη. Μπαίνουν τα ἀρνιά στὴ σειρά, δεκαπέντε φέτος, δεκαοχτῶ ἦταν πρόπερσι, και ἀρχίζει τὸ γύρισμα.

ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ψῆσιμο φοβερό. Μέσα σε τρεῖς ὥρες, τὸ μεγαλύτερο ἀρνὶ ἢ κατσίκι γίνεται λουκούμι.

— Καὶ του χρόνου! Χρόνια πολλὰ!

Οἱ νυκοκυρὲς με τὰ κόκκινα αυγά και τὸ κρασί —προπαντὸς αὐτὸ ζητάει η μέρα— συμπληρῶνουν τὸ πασχαλινὸ ψῆσιμο.

— Παιδιά, ὅλοι μαζί για μεσημέρι στὸν Γιάνναρη τὸ μαγαζι, δίνει τὸ σύνθημα ἡ ἴδια του Κώστα η φωνή:

— Κρυσταλλία, εἶναι ἐτοιμὰ τὰ τραπέζια;

— Ἐτοιμα εἶναι.

Τὰ ψητὰ θγαίνουν, κομματίζονται στο κάθε σπιτί και με τὰ υπόλοιπα πασχαλινὰ ὅλοι μαζί στο Γιανναρέικο μαγαζι.

Ἡ ὄρεξη μεγάλη, τὸ φαί ἀρχίζει κι ἀκολουθεῖ τὸ τσοῦγκρισμα.

— Χριστὸς Ἀνέστη! Χρόνια Πολλὰ! Καὶ του χρόνου ὅλοι μαζί.

Ἀπ' τὸ μικρότερο μέχρι τὸν τρανύτερο, ὅλοι μαζί ἀνταμωμένοι στο λαμπριάτικο ξεφάντωμα, στὴν πασχαλινὴ εὐωχία. Το τραγουδὶ ἀρχίζει. Μα και η εὐθυμία σήμερα ἔχει τὸ λόγο της. Ντόπιο κρασί, καλὸ, ξεδιψαστικὸ.

— Χριστὸς Ἀνέστη! Χρόνια Πολλὰ!

Ἡ ὥρα ὅμως περνάει γρήγορη, ἀσυγκίνητη. Κοντεῦ εἰ πέντε για τὴν Ἀγάπη, για τὴ Συχώρεση. «Συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει...». — Ἐμπρός, σηκωθείτε νὰ πάμε στα σπιτία μας, νὰ δαlouμε τὰ καλὰ μας για τὴν Ἀγάπη.

— Θα πάμε ἐτοί, ὅπως εἴμαστε, γιατί σας ἀγαπῶ ὅλους!

— Βρε Χρῆστο, πότε θα βάλουμε τὰ καλὰ μας;

— Καλὴ καρδιά χρειάζεται και συχώρεση.

Ἡ καμπάνα καλεῖ τους πιστοὺς στὴν ἐκκλησία, τὸ προαύλιο γεμίζει κι ἀρχίζει ἡ ἀκολουθία της Ἀγάπης.

Χριστὸς Ἀνέστη! «Πάσχα ἱερὸν». «Πάσχα καινόν, Ἄγιον».

Ἡ μεταλλικὴ φωνὴ του Χρῆστου δοπᾷ τους ψάλτες. Πρώτος στὸ τραγουδὶ καὶ τώρα στο ψάλσιμο, μπροστὰ ὅλα. Ὁ ἀσπασμός του ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀρχίζει κι οἱ χωριανοὶ παρατάσσονται στὴ σειρά για τὴς εὐχὲς. Οἱ εὐχὲς της Ἀγάπης. Το σταυρωτὸ φιλὶ της συχώρεσης.

— Χρόνια Πολλὰ, και του χρόνου.

Τὰ δῆματα των χωριανῶν ὁδηγοῦνται στὴν πλατεία του χωριού για τὸ χορευτικὸ ξεφάντωμα στὴν «ἐορτὴ των ἐορτῶν καὶ πανηγυρὶ πανηγύρεων». Τὰ δίδυμα, «Καρπίδια», πιάνουν τὸ χορὸ.

— Κράτα με, Μαγδάλω, για τὸν πρώτο γύρο του χοροῦ.

— Πάρε, Νίκο, τὴ λαμπάδα και τὴν τσάντα νὰ κρατήσω τὸ Χρῆστο. Καλὸ γούρι για τὸ χορὸ.

— Γιάννη βάλε στο διαπασὸν τὸ μαγνητόφωνο και φέ-

ρε ἐδῶ κεράσματα.

Ὅλοι στο χορὸ. Μικροὶ - μεγάλοι. Ἄνδρες — γυναῖκες.

— Φέρε καλὸ κρασί, Γιάννη. Πρέπει η εὐθυμία νὰ διατηρηθεῖ με τὸ ντόπιο καλὸ κρασί, ὅπως η φωτιά διατηρεῖται με τὰ ξύλα.

Γίνεται και δεύτερος γύρος χοροῦ. Το ποτήρι γεμάτο στο κεφάλι, δεν μποροῦν νὰ τὸ ρίξουν οὔτε τὰ γυρίσματα και τὰ «τσαλιμάκια» του χοροῦ, οὔτε «οἱ κωλοκαθιστὲς» του Χρῆστου και του Κάρπου.

Πασχαλινὸ ἀντάμωμα, λαμπριάτικο ξεφάντωμα, Νεχωρίτικη ἀγάπη, δεν εἶναι ἀγνωστὴ στον κόσμο τούτου του χωριού.

Ἀχ! πατρίδα με τὰ ωραία σου!

Ἀχ! γενέτειρα με τὴ λαμπρὴ σου!

Τὸ μάτι του Χρῆστου στὴ λώνεται στον οὐρανό. Τὰ χέρια ἀνοίγουν ὅς' εὐγνωμοσύνη.

— Ἀχ! Παναγία μου νὰ σ' εὐχαριστήσω, νὰ σε φιλήσω, γι' αὐτὸ τὸ φετεινὸ ἀντάμωμα στὴ γιορτὴ του Γιου σου.

— Θεέ μου, κάνε και του χρόνου για ἕνα τέτοιο ἀντάμωμα κάτω ἀπὸ τὸν Κοτρώτσιο. Κι ὁ χορὸς κρατᾷ και πάει...

«Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ και χορῷ...».

Ἡ ὥρα κυλάει, τὸ σούρουπο πέφτει γλυκὸ, ἀπαλὸ κι ἀγκαλιάζει τὴ φύση. Ἡ Μαγιάτικη δροσιά ἀπαλαίνει τὸ κορμὶ και τὸ ἀνανεώνει ἀπ' τὴ κούραση της χαρὰς, κι ἡ πολλὴ χαρὰ πολλές φορές κουράζει.

— Ρε Μουστάκα, τὰ ετοίμασες τὰ τραπέζια για τὸ θράδυ;

— Ἐτοιμα εἶναι. Οἱ μισοὶ μέσα και οἱ μισοὶ ἐξῶ. Δεν χωράμε ὅλοι μέσα. Οἱ γεροντότεροι μέσα και οἱ νεώτεροι ἐξῶ, που ἀντέχουν στο μαγιάτικο αἰγιάζι.

Τὸ Πασχαλιάτικο βραδινὸ ἔχει κάτι τὸ πῶνιστικὸ, κάτι τὸ ἐξωγήνιο. Το τραγουδὶ ἀρχίζει. Τὸ ἕνα διαδέχεται τὸ ἄλλο. Ὅλη η ποικιλία των τραγουδιῶν, ὅλη η ποικιλία των φωνῶν. Ἡ μεταλλικὴ φωνὴ των δίδυμων, η γλυκειὰ φωνὴ της Κούλας, η ἰδιόμορφη του Μουστάκα, με τὴν ἀπαλὴ βραχνάδα, οἱ βελούδινες των ἄλλων, ὅλες μαζί συνταιριάζονται ἀρμονικὰ στὴν ἀνοιξιὰτικὴ Πασχαλινὴ βραδιά.

Ὁ χορὸς ἐξῶ ζωντανεύει ἀπ' τὴ Νεολαία. Δεν εἶναι εὐκόλο βλέπετε νὰ τους δαμάσει τους νέους τὸ πολὺ γλέντι, η πολλὴ χαρὰ, ὁ κόπος της μέρας.

Μὰ ἐνῶ η νύχτα προχωρεῖ, τὸ κορμὶ πρέπει νὰ ξεκουραστεῖ.

«Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενὴς...».

Ἀῦριο τὸ πρωῒ ἔχομε ἐκκλησία και Γιορτὴ. Του Ἀγίου Γεωργίου. Φέτος ὁ Αἰ Γιώργης, μας ἔρχεται πεζὸς κι ὅχι καβαλάρης. «Ἀνέτειλε τὸ ἕαρ...». Ἡ Γιορτὴ τοῦ Τροπαιοῦχου. Ἡ Ἐκκλη-

σία τελειώνει και τὰ κεράσματα στὴν πλατεία ἀπ' τους Γιώργηδες, διαδέχεται τὸ ἕνα τὸ ἄλλο.

Πρώτοι οἱ Γιώργηδες στα ονόματα στὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα.

— Συμπέθερε, Χρόνια πολλὰ για τὴ Γιορτὴ σου. Του χρόνου νὰ γιορτάσετε καβαλαραῖοι.

— Το ἀπόγευμα στις ἐφτά για τὰ Γιορτάσια.

Στὴν καθορισμένη ὥρα, σχηματίζονται στὴν πλατεία τρεῖς ομάδες. Ἡ πρώτη ομάδα ἀποτελεῖται ἀπ' τους ἔχοντες, τρόπον τινά, κάποια ηλικία, η δεύτερη ἀπ' τους νέους κι η τρίτη ἀπ' τις γυναῖκες. «Χρόνια πολλὰ». Κρασί στο ἕνα σπιτί, σιτάρι στο δεύτερο, κοκρέτσι στὸ «Μαντίκλα», τυρὶ στο τέταρτο κ.λπ. Κανένας δεν δοκιμάζει τους νόστιμους χωριάτικους μπακλαβάδες, ἀπ' τὸ χορτασιό. Ὑστερα μετανιώσαμε, που δεν ἐφαδιαστήκαμε με τους καρυδένιους μπακλαβάδες, για τὴν ἐπιστροφὴ.

— Ἀς εἶναι, του χρόνου! Νάμαστε καλὰ!

— Το θράδυ στα φλωραῖκα. Στὸν Ἀρεοπαγίτη το σπιτί. Ὅλοι καλεσμένοι. Το γλέντι κρατᾷ ως τὰ μεσὰ νυχτὰ!...

Ἐτοὶ κυλήσανε οἱ λαμπριάτικες μέρες στο χωριό, τὸ Πάσχα του 1986. Κι ἔμεινε η λαχτάρα κι η ἐλπίδα για τὸν χρόνον και πάλι στο Χωριό, και πάλι και πάλι στο κ' ὁλοένα στο Χωριό.

Τὸ Χωριὸ που ἔγινε ἕνα με τὴ ζωὴ μας.

Γλυκειὰ Νοσταλγία. Νοσταλγία του Χωριού!!!

Χριστὸς Ἀνέστη!!!

Π. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ «ΝΕΧΩΡΙΤΗ» ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ὁ «ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ» πήρε μέρος στὴν Α' Πανελλήνια Ἐκθεση Βιβλίου και Τίπου της Ροῦμελης 1986, που ὁργάνωσε ἡ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Ρ.Ε.) και η ἐφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ». Ἡ ἐκθεση πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 27.2.86 μέχρι 5.3.86, στὴν αἴθουσα του ΕΟΜΜΕΧ και εἶχε σκοπὸ τὴν προβολὴ των Συγγραφέων, των Λογοτεχνῶν και των Ἐφημερίδων της Ροῦμελης. Στὴν ἐκθεση συμμετείχαν, με βιβλία τους, και οἱ συγχωριανοὶ μας κ.κ. Δημ. Ντούζος, Παῦλος Βλάχος και Ἀντώνιος Φλώρος. Στα ἐγκαίνια της ἐκθέσεως παραβρέθηκε ἀντιπροσωπεία του Διοικ. μας Συμβουλίου και πολλοὶ Νεχωρίτες.

Ἀκόμα, ὁ «ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ» συμμετεῖχε στὴ μεγάλη Ἐκθεση Τύπου, με τίτλο: «Οἱ ἐν Ἀθήναις...», που ὁργάνωσε τὸ πνευματικὸ κέντρο του Δήμου Ἀθηναίων. Ἡ ἐκθεση εἶχε στόχο νὰ φανεῖ ἡ Κοινωνικὴ και Πολιτιστικὴ δράση των φορέων, μέσα στον κατακερματισμένο κοινωνικὸ ιστὸ της Ἀθήνας, και ὁ ρόλος που παίζουν τα ἐντυπα που ἐκδίδουν στὴν κατεύθυνση αὐτή.

ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΜΕ «ΡΕΝΤΓΚΕΝ»

Ξεκίνησαν το ταξίδι τους από την μακρινή Ουκρανία, και Μεγάλη Παρασκευή — σημερινό μήπως; — μας επισκέφτηκαν. Δεν τους έγινε έλεγχος από κανένα τελωνείο, δεν τους απέτρεψε τίποτα από την πορεία τους.

Ρέντγκεν, ρεμ, ιώδιο 131, καίσιο, στρόντιο, πλουτόνιο, ραδιενέργεια. Λέξεις που βρίσκονται στο στόμα όλου του κόσμου, όσο λίγες λέξεις αυτή την εποχή. Πριν λίγες μέρες, όμως, εντελώς άγνωστες και ακατανόητες.

Σήμερα, καθημερινή πραγματικότητα.

Πυρηνική ενέργεια: ένα από τα μεγαλύτερα επιστημονικά επιτεύγματα του ανθρώπου. Βοήθησε το ανθρώπινο γένος; Ναι, απερίφραστα και βοήθησε και βοηθάει. Όσο χρησιμοποιείται βέβαια για τους σκοπούς που ανακαλύφτηκε.

Κι αυτό το ξέρουν καλά στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι. Όσο ελέγχεται. Κι αυτό το ήξεραν καλά στο Θρη - Μάιλ Άιλαντ, στο Χάρισμποργκ των Ηνωμένων Πολιτειών και το έμαθαν στο Τσερνομπίλ της Σοβιετικής Ένωσης. Ήταν γραφτό να το μάθουμε κι εδώ.

Έλεγαν, ότι το μόνο που δεν μπορεί να ελέγξει ο άνθρωπος, είναι τα φυσικά φαινόμενα. Φτάσαμε όμως στη σημείο να λέμε ότι ίσως μπορούμε να προβλέψουμε τους σεισμούς και να μη μπορούμε να ελέγξουμε το δικό μας επίτευγμα — δημιουργία, που μπορεί, όπως κατά κόρον λέγεται, να μεταμορφώσει τον πλανήτη μας από πλανήτη ανθρώπων, σε πλανήτη πλουτωνίου.

Βέβαια, υπήρξαν —τρελλοί— επιστήμονες μιας υπερδύναμης που μας καθύλαξαν. Μας είπαν ότι, γίνονται έρευνες για μια μερική μεταμόρφωση του ανθρώπινου γένους σε άλλο πλανήτη, αν παραστεί ανάγκη.

Ίσως, δηλαδή, χρειαστούμε κανένα καινούργιο Νώε με Τσάλλντσερ για κιβώτιο, για να σώσει δείγματα του ανθρώπινου γένους, καθώς και της ζωής στον πλανήτη μας. Μόνο που τότε ήταν άλλος ο παράγων της Βιβλικής καταστροφής, ενώ τώρα είναι ο ίδιος ο άνθρωπος.

Μα τόση μανία αυτοκαταστροφής και παραλογισμού από τη μια και αδιαφορίας απ' την άλλη μας κατέχει; Όλα αυτά αγγίζουν τα όρια της τρέλλας, αν το σκεφτείς.

Βέβαια, και τα βιβλία του Ιουλίου Βερν προέβλεπαν τρελλά πράγματα για την εποχή του, που όμως επαληθεύτηκαν, αλλά αυτές ήταν όλες προβλέψεις της προαγωγής της καταστροφής του πλανήτη μας. Ποιος λέει ότι δε θα επαληθευτούν;

Τα σκεφτόμαστε αυτά άραγε; Μας απασχολούν;

Εμάς, τους απλούς ανθρώπους, ίσως ναι. Ίσως απλά μας δόθηκε η ευκαιρία για συζήτηση.

Άλλους όμως όχι. Και ξεκινώντας: Η Σοβιετική Ένωση ίσως να μην ανακοίνωνε το ατύχημα, αν δεν γινόταν αντιληπτό στη Σουηδία. Λίγες μέρες μετά, θυμήθηκαν οι Βρετανοί να ανακοινώσουν ότι —άκουσον, άκουσον— πριν πέντε ολόκληρους μήνες, το Νοέμβριο, είχαν πυρηνικό ατύχημα που διέφυγαν 9 τόννοι ραδιενεργού υλικού. Τότε θυμήθηκαν οι Αμερικάνοι να μας πουν ότι, στην τελευταία πυρηνική τους δοκιμή στη Νεβάδα, κάτι δεν πήγε καλά,

και έγινε αρκετά επικίνδυνη έκλυση ραδιενέργειας.

Από τότε έχουν ανακοινωθεί πέντε, παρακαλώ, πυρηνικά ατυχήματα. Δύο στις Η.Π.Α., στη Βρετανία, στην Αργεντινή και τελευταία στη Δυτική Γερμανία.

Πόσα, όμως έχουν συμβεί, ακόμα, χωρίς να γίνει ενημέρωση; Άγνωστο.

Αμέλεια; Μάλλον όχι.

Συμφέροντα; Σίγουρα ναι.

Δε σταματάνε όμως εδώ τα τραγικά συμβάντα, ακόμα και εδώ στη χώρα μας. Παραπληροφόρηση, ιδίως από τον τύπο. Κυνήγι στην αύξηση των φύλλων με το ποιος θα έχει τους πιο επικίνδυνους τίτλους, για να προσελκύσει φοβισμένους αναγνώστες.

Η Ε.Ο.Κ. ετοιμαζόταν να ανεβάσει σε διάφορα προϊόντα το όριο μόλυνσης, για να μην πάνε χαμένα. Δολοφονική αισχροκέρδεια.

Δολοφονική αισχροκέρδεια και στη χώρα μας, από δολοφόνους εμπόρους.

Ψέματα, ψέματα, ψέματα... Αρραδιάζονταν κάθε μέρα από επίσημες επιστημονικές και κρατικές πηγές, πολλών χωρών.

Ευκαιρία για τους μεν να επιδείξουν τον αντισοβιετισμό τους, για τους δε, τον αντιαμερικανισμό τους. Μας έδειξαν έτσι, όμως, μόνο τον αντιανθρωπισμό τους.

Φοβερά επικίνδυνη ανευθυνότητα από τους πιο υπεύθυνους. Οικονομικοί υπολογισμοί πάνω από τον κίνδυνο για ένα πυρηνικό ολοκαύτωμα.

Ας αναλογιστούν επιτέλους, όλοι αυτοί τις ευθύνες που έχουν ο καθένας στον τομέα του, απέναντι στους συνανθρώπους τους.

Ας υπάρξει υπευθυνότητα και αυτοσυγκέντρωση.

Ας μας γίνει επιτέλους μάθημα.

Ας αναλογιστούμε ότι, ήταν μια από τις τελευταίες ίσως προειδοποιήσεις.

Ας κάνουν οι κυβερνήσεις και οι λαοί όλου του κόσμου έναν πρώτο απολογισμό των υπέρ και των κατά της πυρηνικής ενέργειας στο σύνολό της.

Γιατί, χωρίς όλα αυτά, είναι σίγουρο ότι, αργά ή γρήγορα, θα θαδίσουμε σαν τους «αμνούς» επί σφαγής, στο θωμό της καταστροφής, εξαιτίας της σύγχρονης τεχνολογίας.

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΦΟΥΡΛΑΣ

Ο ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Πάντοτε ευεπίφορος προς το παρελθόν του χωριού, θα ξεφυλλίσω το βιβλίο μιας άλλης εποχής, και θα σταθώ λίγο σε μια μικρή σελίδα, για να σας θυμίσω μια λαϊκή φριγούρα της περιοχής και του χωριού μας, τον «Καλαντζή».

Ο Καλαντζής ή Καλαϊντζής, ή Γανωτής ή Γανωμάτης, ήταν ο επαγγελματίας και τεχνίτης που ασχολείταν με το γάνωμα των χαλκωμάτων αγγεών.

Το γάνωμα γινόταν με το «καλάϊ», το οποίο επιστημονικά λεγότανε κασσίτερος.

Το όνομα του Καλαντζή ίσως να οφείλεται στο καλάϊ που χρησιμοποιεί στο γάνωμα.

Στο χωριό μας άραξαν κόποτε πότε Καλαντζίδες κι από άλλα χωριά. Είχαν καλούτσικες δουλειές και ανάλογο νταραβέρι στο χωριό μας, και μάλιστα, πριν το 1946, που όλο το χωριό χρησιμοποιούσε χαλκωμάτνια αγγειά. Λίγοι ήταν αυτοί που μαγείρευαν σε εμαγέ ή σε άλλου είδους κατσαρόλες. Μετά το 1950—51, διαδόθηκαν και στα χωριά μας οι αλουμινένιες κατσαρόλες και τα ταψιά κι έτσι περιορίστηκε η χρήση των χαλκωμάτων.

Οι ξένοι Καλαντζήδες γύριζαν τους μαχαλάδες του χωριού, μ' ένα σακί από λινάτσα στον ώμο τους, για να μαζέψουν τα χαλκώματα που ήθελαν γάνωμα, και φώναζαν, «ο Καλαντζής», «όλα τα γανώνω».

Τα αγγειά που ήταν αντικείμενο γανώματος, ήταν πάντοτε τα χαλκωμάτνια κακάβια, τετζερεδες, ταψιά, τηγάνια, καζάνια, ρακοκάζανα, σαγάνια, τσ'κάλια, κ'τα-λοπήρουνα κ.ά.

Οι ξένοι Καλαντζήδες έστηναν το εργαστήρι τους σε όποιο χώρο τους διέθεταν, συνήθως σε ισόγεια κατώγια ακατοίκητων σπιτιών. Στου Κολατσιώνη και στου Κατσαονή τα ρακαριά δούλεψαν ντόπιοι και ξένοι Καλαντζήδες.

Έτριβαν με ποταμίσιο άμμο τα πράγματα που ήταν για γάνωμα και ύστερα τα γάνωναν με «καλάϊ» και με τη βοήθεια διάφορων οξέ-

ων.

Χαρακτηριστικό για το τρίψιμο των ταψιών ήταν το στριφογύρισμα, το κούνημα του σώματος του Καλαντζή απ' τη μέση και κάτω, πότε αριστερά και πότε δεξιά. Έβαζαν τα πόδια τους ξυπόλυτα και ξεκαλτσούσαν μέσα στο ταψί και με την άμμο κι ένα ειδικό πανί, το έτριβαν για αρκετή ώρα. Την χαρακτηριστική αυτή κίνηση του Καλαντζή μιμούσαν πολλά παιδιά της εποχής μας, σαν παιχνίδι.

Το γάνωμα των σκευών κρατάγε ανάλογα με τη χρήση, κατάχρηση και με την ποιότητα του γανώματος. Είτε το ένα θα συνέβαινε είτε το άλλο, πάντοτε υπήρχαν παράπονα, για το ότι ξεγανώθηκαν τα πράγματα. Την άλλη χρονιά, που ξαναρχίζαν οι Καλαντζήδες, η πασαμίνια νοικοκυρά ή η βάβου, τον έπαιρνε μ' ένα στόμα, γιατί δεν της το γάνωσε καλά πέρσι τα χαλκώματα και του ζητούσε φέτος να τα προσέξει πλείότερο.

Ο Καλαντζής της έλεγε ότι φέτος θα της βάλει πιο πολύ «καλάϊ» και ότι θα της τα 'κανε άπτι. Έδινε οδηγίες να μην θράζουν κουτιά στα χαλκωμάτνια και ξεγανώνονται.

Τα χαλκώματα, όταν ξεγανώνονται είναι επικίνδυνα για δηλητηριάσεις και γι' αυτό το γάνωμα ήταν αναγκαίο.

Η ομοιότητα του Καλαντζή γινότανε σε χρήμα, όποιος βέβαια είχε, γιατί τότε βέβαια υπήρχε και αναπαράδιά, ή σε είδος: σάρι, αλεύρι, καλαμπόκι, φασούλια κλπ.

Ο ανύψυμος λαός έχει αφιερώσει τους παρακάτω στίχους στους γανωματάρχες: «Γανωματή - γανωματή, έλα δα να μας κάνεις μια δουλειά, να μας γανώσεις τα αγγειά».

Από τους ντόπιους Καλαντζήδες θυμόμαστε το Χρίστο Μπούρα και τον Αντώνη Κανέλλο. Από τους ξένους, θυμόμαστε τον Μαστρομήτο από την Κουζίτσα, το Μαστροφώτη από τη Μακρυνεία και το Μαστροβαγγέλη από τη Δομνίστα.

Η σύγχρονη τεχνολογική εξέλιξη επηρέασε αρνητικά και το επέγ-

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

‘Αγγέλω μ’, κραίνει ή μάνα σου, δέν ξέρω τί σέ θέλει.
— Νά πās, ‘Αγγέλω μ’, γιά νερό νά πιούν τὰ παλικάρια.
— Τὰ παλικάρια κι αν διψούν, νερό ας πāν νά πιούνε
κι ἐγώ θά πάω στοῦ κέντισμα μὲ τ’ ἄλλα τὰ κορίτσια.
Τὸ κέντισμα εἶναι γλέντισμα κι ἡ ρόκα τὸ σεργάνι
κι αὐτὸς ὁ δόλιος ἀργαλειὸς εἶναι σκλαβιά μεγάλη.
(τσάμικο)

☆☆☆

Μάνα μ', με κακοπάντρεψες καί μ' ἔδωκες στοὺς κάμπους
κι ἐγὼ τὸ κάμα δὲ βαστώ, ζεστό νερό δέν πίνω,
τὸ πίνω καὶ θερμαίνομαι, τὸ πίνω κι ἀρρωσταίνω.
ν' Ἐδῶ ἡ τρυγὸνα δὲ λαλεῖ κι ὁ κοῦκος δέν τὸ λέει,
παρὰ τὸ λέν οἱ θαθρακοὶ κι αὐτὴ ἡ νεροχελώνα.
Οἱ κάμποι θρέφουν ἄλογα καὶ τὰ βουνὰ λεβέντες.
(μαζωχτό)

☆☆☆

Μὲ κάλεσε μὴ ἀρχόντισσα νά πάω νά μὲ φιλέψει,
μοῦ δίνει χάσικο ψωμί κι αὐγὰ τηγανισμένα.
μοῦ δίνει καὶ τὴν κόρη της νά κοιμηθοῦμε ἀντάμα.
Σκύβω ἀγκαλιάζω κούτσερο, φιλιῶ δαυλὶ καπμένο.
Μὲ κάλεσε καὶ μιὰ φτωχιά νά πάω νά μὲ φιλέψει,
μοῦ δίνει θρίζινο ψωμί καὶ λάχανα βρασμένα,
μοῦ δίνει καὶ τὴν κόρη της νά κοιμηθοῦμε ἀντάμα.
Σκύβω, ἀγκαλιάζω μάλαμα, φιλιῶ μαργαριτάρι.
(μαζωχτό)

☆☆☆

ν' Ἐμέναν νά μὲ κλάψετε καὶ νά μὲ λυπηθεῖτε
μὲ τὴν ἀγάπη πόμπλεξα τοῦτο τὸ καλοκαίρι.
Καινούργια ἀγάπη καὶ παλιά μὲ θάλανε στὴ μέση,
γυρίζω γλέπω τὴν παλιά, καινούργια δέν μ' ἀρέσει.
(τσάμικο)

Συλλογὴ Δ. Φ.

Συνεργασία Συλλόγων Ορεινῆς Ναυπακτίας

Στὴ προηγούμενο φύλλο τοῦ «ΝΕΧΩΡΙΤΗ» εἶχαμε ανακοινώσει ὅτι προγραμματίστηκε νέα συνάντηση τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου μας καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀραχωϊτῶν, γιὰ κοινὸ προγραμματισμὸ καὶ παράπερα ἐνέργειες. Στὰ πλαίσια αὐτῆς τῆς υποχρέωσης, τὰ δυὸ Διοικητικὰ Συμβούλια συναντήθηκαν ἐπανειλημμένα καὶ σὲ συνεργασία μὲ τὰ Διοικ. Συμβούλια τῶν Συλλόγων Κλεπὰς, Ἀγίου Δημητρίου καὶ Περικὸ θρυσης, ανακοινώσαμε στὶς ἀρμόδιες ἀρχὲς τὰ προβλήματα καὶ τὰ αἰτήματά μας.

Ζητήσαμε ἀπὸ τὸ Νομάρχ. (Αἰτωλ.) νῆς νὰ ἐγκρίνει πίστωση τουλάχιστον 3.000. 000 δρχ. γιὰ τὴν βελτίωση τῶν δρόμων Ἀγ. Δημητρίου — Καραθέικα, καὶ Κλινοδίτη — Ἀράχωβας, τοῦ δρόμου Ἀγ. Δημητρίου — Νεοχωρίου — Ἀράχωβας, ποὺ σήμερα βρίσκονται σὲ κακὴ κατάσταση.

Ἀπ' τὴ Νομαρχία Εὐρυτανίας ζητήσαμε νὰ δει μὲ κατανόηση τὸ θέμα τῆς επέκτασης τῆς θερινῆς περιόδου (Μάιος - Οκτώβριος) τοῦ ΚΤΕΛ Εὐρυτανίας στὴν ἐπαρχία μας καὶ συγκεκριμένα τοῦ λεωφορείου Δομνίστας μέχρι τὴν Ἀράχωβα σύμφωνα μὲ τὰ δρομολόγια τοῦ, ὅπως ἔχουν ἡ κι ἀν χρειάζεται νὰ πυκνωθοῦν, καθὼς καὶ νὰ βελτιωθεῖ ὁ δρόμος Δομνίστα — Ψηλὸς Σταυρὸς.

γελμα τοῦ Καλαντζή.

Εἶναι εὐνόητο, ὅτι το παρὸν ἀφιέρωμα δὲν διεκδικεῖ τίτλο λογογραφικῆς μελέτης, διότι, ἀπλούστατα, εἶναι σημειώσεις ἀπὸ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μας ηλικίας.

N. M.

Στον Ὑπουργὸ Υγείας καὶ Πρόνοιας θέσαμε τὸ αἶτημα δημιουργίας ἐνὸς Κέντρου Υγείας στὴν Ἀράχωβα, καὶ ἀν θεωρηθεῖ υπερβολικὸ αἶτημα, ζητοῦμε νὰ γίνεῖ κάτι πιο ἀπλὸ, δηλαδὴ νὰ στελεχωθεῖ κατὰλληλα μὲ προσωπικὸ καὶ μέσα τοῦ ὑπάρχον Ἀγροτικὸ Ἰατρεῖο τῆς Ἀράχωβας, καὶ νὰ γίνεῖ περιφερειακὸ Ἰατρεῖο μὲ 4—5 κρεβάτια παροχῆς πρώτων βοηθειῶν.

Επειδὴ κυκλοφόρησαν φήμες κατάργησης τοῦ Σταθμοῦ Τάξης, στείλαμε στὸν Ὑπουργὸ Δημόσιας Τάξης αἶτημα ὅχι μόνον νὰ μὴν καταργηθεῖ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπανδρωθεῖ μὲ μόνιμο προσωπικὸ καὶ νὰ ἀυξηθεῖ ἡ σημερινὴ τοῦ δύναμη.

Ἀπὸ τὶς ΕΡΤ-1 καὶ ΕΡΤ-2, ζητήσαμε νὰ τοποθετηθεῖ στὴν κατὰλληλη θέσιν ἀναμεταδότης γιὰ τὴ λήψη εἰκόνας στὸ Νεχώρι καὶ στα ἄλλα παραποτάμια τοῦ Εὐπνοῦ χωριᾶ, καὶ γιὰ τὴ βελτίωση τῆς εἰκόνας στὴν Ἀράχωβα.

Υπῆρξαν καὶ σὲ ἄλλους φορεῖς καὶ ἄλλα αἰτήματα, ὅπως στελέχωση τοῦ δασονομείου Ἀράχωβας, ἡ λειτουργία ἐνὸς ἐκτροφείου ἀγρίων θηραμάτων μεταξὺ τῶν δασῶν τῶν χωριῶν Ἀράχωβας — Νεοχωρίου καὶ Λιθαδακίου κλπ.

Ζητήσαμε ὁ Ἀσύρματος, ποὺ συνδέει τὶς κοινότητες Ἀράχωβας — Κλεπὰς, μὲ τὸ Δημαρχεῖο Ναυπάκτου νὰ συνδεθεῖ μὲ τὸ Αστυνομικὸ Τμήμα Ναυπάκτου, γιὰ νὰ ὑπάρχει σύνδεση ὅλο το 24 ὥρο καὶ ὅλες τὶς ἡμέρες.

Περιμένουμε τώρα τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὴν ικανοποίηση τῶν βασικότερων αἰτημάτων μας ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους φορεῖς.